

Z CZTERECH STRON GMINY

BIULETYN INFORMACYJNY GMINY SIEPRAW

Siepraw na stronie internetowej: www.siepraw.pl
Zapraszamy do odwiedzania!

Nr 3 (90) /2020

Egzemplarz bezpłatny

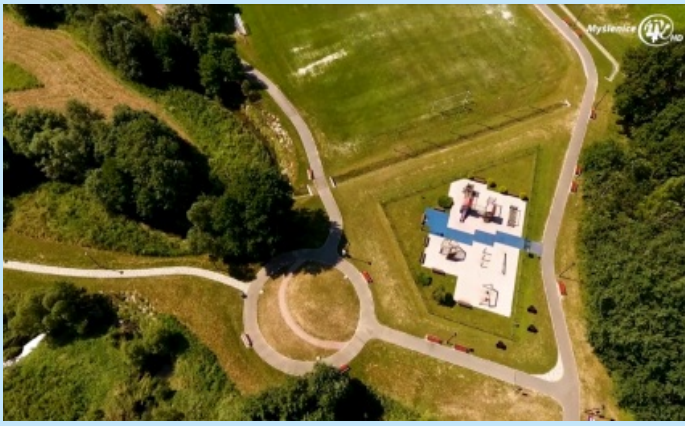
[...] **Stawiam** sobie zawsze Pana przed oczy,
nie zachwieję się, bo On jest po mojej prawicy.

Dlatego się cieszy moje serce, dusza się raduje,
a ciało moje będzie spoczywać z ufnością,

bo nie pozostawisz mojej duszy w Szeolu
i nie dozwolisz, by wierny Tobie zagnał grobu.

Ukażesz mi ścieżkę życia,
pełnię radości u Ciebie,
rozkosze na wieki po Twojej prawicy

Psalm 16

Otwarcie Słonecznego Parku
str. 5

Otwarcie Słonecznego Parku
str. 5

Przebudowane skrzyżowanie ul. Jana Pawła II z ul. Lipową
str. 4

Przebudowane skrzyżowanie ul. Jana Pawła II z ul. Lipową
str. 4

Wyremontowana droga rolnicza - ul. Sosnowa
str. 4

Nagrody dla ósmoklasistów
str. 8

Przegląd szkół przed rozpoczęciem roku szkolnego - ZPO
w Zakliczynie str. 9

Przegląd szkół przed rozpoczęciem roku szkolnego -
odnowiona sala komputerowa w SP w Łyczance str. 9

Wieści gminne...

Informacja o bieżącej pracy Rady Gminy

Jeszcze dwa, trzy miesiące temu wydawało się, że pandemia odchodzi do „lamusa”, tymczasem jak pokazuje rzeczywistość, zmagamy się i nadal będziemy zmagać się ze strachem i niepewnością jutra. Po raz pierwszy zagrożenie związane z chorobą ma tak istotny wpływ zarówno na administrację publiczną, jak również na prawie każdą dziedzinę naszego życia.

Rada Gminy Siepraw w tym trudnym dla wszystkich okresie nie wprowadziła istotnych zmian w trybie działania, a radni nieprzerwanie realizują swój ustawowy obowiązek uczestnictwa w pracach rady i komisji.

Zwołana na 2 lipca 2020 roku XVII sesja Rady Gminy obradowała w dość specyficznym okresie intensywnej kampanii prezydenckiej. Na tej sesji Wójt Gminy przedstawił Raport o Stanie Gminy, w którym zawarte zostały działania i całokształt pracy Wójta we wszystkich dziedzinach życia Gminy w ubiegłym roku. Po debacie radni jednogłośnie podjęli uchwałę o udzieleniu wotum zaufania dla Wójta za rok 2019. Kolejną kwestię, którą zajęli się radni było ustosunkowanie się do zaprezentowanego przez Wójta Gminy sprawozdania finansowego oraz wykonania budżetu za 2019 rok. Należy podkreślić, że realizacja budżetu przebiegała prawidłowo zarówno w zakresie dochodów jak i wydatków. Duży nacisk położony został w sferze modernizacji i rozbudowy placówek oświatowych, jak również poprawy infrastruktury drogowej na terenie gminy. Rada jednogłośnie podjęła uchwałę dotyczącą wykonania budżetu w 2019 roku. Na wniosek Komisji Rewizyjnej oraz na podstawie przedstawionej przez Skarbnika Gminy pozytywnej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie, dotyczącej realizacji budżetu, radni jednogłośnie udzielili absolutorium Wójtowi Gminy za rok 2019. Udzielenie absolutorium było wyrazem aprobaty i wsparcia radnych dla działań i pracy Wójta Gminy w ciągu ubiegłego roku oraz dowodem na dobrą współpracę z Radą Gminy. Na sesji panie dyrektor: Gminnej Biblioteki Publicznej w Sieprawiu i Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu, przedstawiły sprawozdanie z rocznego wykonania planów finansowych za rok 2019, które radni przyjęli jednogłośnie. Dokonano także minimalnej korekty uchwały budżetowej na rok 2020 poprzez podjęcie przez radę uchwały.

XVIII Sesja Rady Gminy Siepraw odbyła się 10 września 2020 roku. Niewątpliwie jednym z ważniejszych punktów obrad było podjęcie uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości oraz porządku na terenie gminy oraz

sposobu i zakresu świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych w zamian za uiszczoną opłatę przez właściciela. Ta sprawa była przedmiotem debaty na wspólnym posiedzeniu komisji, gdzie w wyniku dogłębnej analizy i wielu kontrowersji, radni wprowadzali kompromis i pozytywnie zaopiniowali obydwie projekty uchwał, które zostały uchwalone podczas obrad sesji. W związku z remontem chodnika przy ul. bł. A. Salawy i Ogrodowej oraz budowy chodnika przy ul. Galicyjskiej Rada podjęła uchwały o dofinansowaniu powiatów: myślenickiego i krakowskiego w kwocie 475 tys. zł na poczet tych inwestycji. Poprzez podjęcie stosownej uchwały, umożliwiona została sprzedaż w drodze przetargu, nieruchomości położonych w Czechówce, które są własnością Gminy Siepraw. Po przedłożeniu sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za 2019 rok oraz planu potrzeb na 2020 rok, radni jednogłośnie podjęli uchwałę o przyjęciu sprawozdania.

Trwa okres jesienny, a wraz z nim z tą skądinąd piękną porą roku, będą napływać ze świata i z kraju kolejne przerażające wieści i wizje związane z pandemią, które zafundują nam wszechobecny stres. Niezbyt wesoła sytuacja wytworzyła się w sferze ekonomicznej, bowiem takiej chwiejności w gospodarce po okresie transformacji nie przeżywaliśmy ani razu. Działania podjęte przez rząd i prezydenta świadczą o wadze problemu, ale przedsięwzięte środki nie ochronią samorządów i ich gospodarki budżetowej w sposób zupełny. Samorządy boją się zapaści głównie w inwestycjach, bo one pozwalają podnosić jakość życia mieszkańców, generują nowe miejsca pracy i dodatkowe dochody. Wprawdzie pierwsze transze finansowego wsparcia (tzw. tarcza antykryzysowa) dla naszej Gminy już wpłynęła i została wykorzystana na modernizację dróg, ale jest to zaledwie cząstka w obliczu potrzeb i zamierzonych inwestycji. Czy otrzymamy kolejne wsparcia - trudno cokolwiek przewidzieć.

Jak na razie trzeba uzbroić się w cierpliwość i mieć nadzieję, że ta uciążliwa sytuacja opuści nasz kraj i odejdzie w niepamięć. Lepsze jutro na pewno się wkrótce pojawi, bo jak powiedział Robert Lee Frost, amerykański poeta z przełomu XIX/XX wieku „najlepszym wyjściem z trudnej sytuacji jest przejście przez nią”.

/Przewodniczący Rady Gminy
Leszek Wierzba/

Pytania do Wójta Gminy

Red: *Panie Wójcie, jak wygląda aktualna sytuacja epidemiologiczna w Gminie Siepraw?*

Wójt: W naszej Gminie na koronawirusa COVID-19 do tej pory zachorowało 15 osób (stan na 30.09.2020, przyp. red.), w tym jedna osoba przebywała w szpitalu, a pięć w tym momencie pozostaje w izolacji domowej. Na kwarantannie przebywało maksymalnie ponad sześćdziesiąt osób. Dziesięć osób jest tzw. ozdrowieńcami. Chciałbym w tym miejscu poprosić naszych mieszkańców z związku z drugą

fałą epidemii o przestrzeganie wszystkich rządowych i sanitarnych zaleceń.

Red: *Czy w związku ze skutkami pandemii Gmina starała się o rządowe środki rekompensujące utracone dochody?*

Wójt: Z Funduszu Inicjatyw Lokalnych - Tarcza dla Samorządu otrzymaliśmy 1,8 mln złotych, co pozwoliło na zrekomensowanie częściowo utraconych dochodów spowodowanych zmniejszeniem dochodów własnych, przede wszystkim udziałów w podatku PIT. Otrzymane

środki mogły być przeznaczone na inwestycje kosztujące powyżej 400 tys. złotych. Fundusz nie przewiduje refundacji faktur zapłaconych przed otrzymaniem środków rządowych na konto gminy. Z części otrzymanych środków zostały pokryte wydatki związane z modernizacją ulicy Zacisze i udział finansowy w budowie chodnika na ulicy Galicyjskiej.

Gmina złożyła wnioski do Funduszu Inicjatyw Lokalnych - Tarcza II na zagospodarowanie na cele rekreacyjne terenu wokół Zbiornika Dobczyckiego oraz na budowę kanalizacji na ulicy Zarusinki i ulicy Dębowej. Decyzje w sprawie przyznania środków z tarczy II podejmie wkrótce Rada Ministrów.

Red: *Jakie inwestycje są obecnie realizowane w Gminie?*

Wójt: Został ogłoszony kolejny przetarg na zagospodarowanie terenu wokół Zbiornika Dobczyckiego. Jest to kolejna próba zlecenia wykonania ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą wokół Zatoki Zakliczyńskiej. Kwoty oferowane w poprzednich przetargach znacznie przekroczyły możliwości finansowe Gminy. Na dzień dzisiejszy liczymy na wsparcie z Funduszu Inicjatyw Lokalnych oraz korzystniejsze oferty niż w poprzednich przetargach.

Na naszą prośbę Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego wydłużył o rok termin zakończenia realizacji tej inwestycji, co w przypadku pozytywnego rozstrzygnięcia przetargu dałoby możliwość realizacji projektu w 2021 roku.

Starostwo zakończy niebawem prace przy modernizacji ulicy Lipowej w Sieprawiu oraz drogi powiatowej w kierunku Krzyszkowic. Zakres prac obejmuje przebudowę skrzyżowań w Sieprawiu - ulicy Jana Pawła II z ulicą Krakowską i Lipową oraz w Krzyszkowicach oraz budowę chodników w najbardziej zaludnionych miejscach, a także poszerzenie jezdni i położenie nowej nawierzchni.

Została zakończona część prac przy modernizacji ulicy Zacisze. Został wybudowany nowy chodnik na całej długości ulicy oraz na części ulicy Myślenickiej od skrzyżowania z ulicą Zacisze do przystanku „Przy Topoli”. Zostały przebudowane skrzyżowania z drogami powiatowymi oraz poszerzona jezdnia i utwardzone pobocza. W październiku zostanie położona nowa nakładka asfaltowa.

Na wyżej wymienione inwestycje drogowe Starostwo w Myślenicach i Gmina Siepraw pozyskały środki z budżet państwa w wysokości 50% kosztów przedsię-

wzięcia.

W ramach realizacji inicjatyw obywatelskich będzie wykonany brakujący odcinek chodnika przy ulicy Anieli Salawy i ulicy Ogrodowej od przystanku przy skrzyżowaniu z ulicą Azaliową do ul. Modrzewiowej na granicy Sieprawia i Łyczanki oraz klimatyzacja w budynku OSP Zakliczyn, a także zmodernizowana zostanie kuchnia w remizie OSP Czechówka. Zostanie uzupełnione oświetlenie uliczne przy ul. Zachodniej i Długiej.

Trwają prace przy budowie chodnika na ulicy Galicyjskiej na granicy Sieprawia i Rzeszotar. Powstanie nowy chodnik na długości prawie półtora kilometra. Inwestycję prowadzi Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego.

Gmina Siepraw i Gmina Świątniki Górne podpisały z Powiatem Krakowskim porozumienie na współfinansowanie budowy chodnika przy ulicy Galicyjskiej na przysiółku Załyczanka. Na ten cel Gmina Siepraw przeznaczy z budżetu około 300 tysięcy złotych przy całkowitym koszcie inwestycji ponad 1 mln zł.

Red: *Panie Wójt, ostatnio Rada Gminy zmieniła Regulamin utrzymania czystości i porządku. Dlaczego?*

Wójt: Ostatnie zmiany w regulaminie o utrzymaniu czystości i porządku na terenie Gminy Siepraw mają za cel ograniczenie strumienia śmieci pochodzących z działalności gospodarczych, a co za tym idzie ograniczenie dalszego wzrostu cen za odbiór i zagospodarowanie odpadów. Dlatego ograniczamy ilość odpadów budowlanych, wielkogabarytowych i opon pozostawionych przez właściciela nieruchomości w ciągu jednego roku na PSZOK-u oraz liczbę worków na surowce wielomateriałowe do pięciu miesięcznie. Większą ilość worków na tworzywa będzie można otrzymać w Urzędzie Gminy po uzasadnieniu potrzeb. Zgodnie ze zmianą przepisów będziemy musieli w okresie letnim od kwietnia do października wywozić śmieci zmieszane dwa razy w miesiącu, co może spowodować dodatkowy wzrost kosztów wywozu.

Red: *Dziękuję bardzo za wywiad.*

/Redakcja/

1,8 mln zł z Tarczy dla samorządów

W czwartek 26 czerwca 2020 r. Poseł na Sejm RP Władysław Kurowski oraz Radny Sejmiku Województwa Małopolskiego Robert Bylica wręczyli Wójtowi Gminy Siepraw symboliczny czek, opiewający na 1 801 936 zł, które pochodzą ze środków rządowej Tarczy Antykryzysowej dla samorządów - tzw. Funduszu Inwestycji Lokalnych. Pieniądze te pozwolą na częściowe zrekompensowanie utraconych dochodów przez Gminę Siepraw, wywołanych pandemią wirusa SARS-CoV-2.

„Tarcza inwestycyjna” to środki przeznaczone na dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 6 mld zł w skali całego kraju, z czego 5 mld przeznaczonych jest dla gmin i miast na prawach powiatu, a 1 mld dla powiatów ziemskich. Ponad 2,6 mld zł z puli Funduszu trafi do gmin wiejskich i miejsko-wiejskich.

Kwoty dotacji dla poszczególnych samorządów wynikają z relacji wydatków majątkowych i zamożności

gmin i powiatów. ródłem finansowania projektu jest Fundusz COVID-19, a wsparcie jest bezzwrotne.

Wnioski były kierowane do Prezesa Rady Ministrów elektronicznie, za pośrednictwem wojewody. Pieniądze zostały przyznawane w formie przelewów na wniosek samorządów. Trafiły do JST w ciągu kilku tygodni.

Środki przekazane przez rząd będzie można wykorzystać głównie na inwestycje, co w zamyśle Rządu będzie także pomocą dla lokalnych przedsiębiorców, którzy będą brać w procesie inwestycyjnym jako wykonawcy.

Dotychczas z części otrzymanych środków Gmina Siepraw opłaciła jedną z faktur za remont ul. Zacisze oraz

jako wkład własny w inwestycję prowadzoną przez Powiat Krakowski - remont ul. Galicyjskiej.

Gmina Siepraw stara się także o pozyskanie środków z tzw. Tarczy Antykrzysowej 2.0. Tym razem jednak pieniądze nie będą dzielone wg odgórnego algorytmu, ale na podstawie zgłoszonego we wniosku zapotrzebowania i merytorycznego uzasadnienia.

/Michał Baran/

Kolejna odsłona inicjatyw obywatelskich

Już po raz drugi mieszkańcy Gminy Siepraw mogą starać się o pozyskanie dodatkowych środków dla swoich sołectw w wysokości do 15 000 zł z dodatkowej rezerwy celowej na wydatki sołectw.

Zadania na 2021 rok w zakresie potrzeb mieszkańców sołectw mogą być zgłaszane w formie pisemnego wniosku do końca listopada br. przez co najmniej 30 dorosłych mieszkańców danego sołectwa (wpisanych do stałego rejestru wyborców).

Następnie Wójt dokona wstępnej kwalifikacji wniosku do 5 grudnia pod względem formalnym (termin złożenia, liczba podpisów oraz poprawność uzupełnienia wniosku). Wniosek zawierający braki lub błędy formalne pozostawiony zostanie bez rozpatrzenia. Prawidłowo złożone wnioski przekazywane będą pod obrady zebrania wiejskiego.

Zebranie wiejskie zaopiniuje wniosek w formie uchwały, a następnie przekaże uchwałę Wójtowi Gminy. W przypadku większej liczby wniosków niż jeden, zaopiniowanych pozytywnie w danym sołectwie, zabranie wiejskie ustala listę rankingową wniosków. Wójt Gminy, uwzględniając opinię zebrania wiejskiego, liczbę wnioskodawców, wielkość rezerwy oraz zgodność zadania z aktualną Strategią Rozwoju Gminy Siepraw oraz innymi

dokumentami ustalającymi priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy dokonuje wyboru zadań do realizacji w przyszłym roku budżetowym do 31 marca danego roku budżetowego. Realizatorem zaakceptowanego zadania jest Wójt Gminy Siepraw.

W przypadku nie zgłoszenia żadnego wniosku przez mieszkańców w danym sołectwie na bieżący rok budżetowy o przeznaczeniu puli środków z rezerwy celowej sołectwa decyduje Wójt Gminy.

Inicjatywa obywatelska w ramach rezerwy celowej sołectw będzie funkcjonowała równolegle z dotychczasową praktyką, podczas której to sołtys i rada sołecka decydują o przeznaczeniu środków w wysokości 15 tys. zł na wydatki sołectw.

Inicjatywy obywatelskie wybrane w 2020 r. są jeszcze w większości w trakcie realizacji ze względu na ich chwilowe wstrzymanie, związane z pandemią koronawirusa. Jednak ich wykonanie na dzień dzisiejszy nie jest zagrożone.

/Michał Baran/

Otwarty Słoneczny Park

Półowa wakacji zbiegła się z ważną gminną uroczystością - 30 lipca 2020 r. zostały otwarte ścieżki pieszo - rowerowe, wybudowane w ramach inwestycji pn. „Budowa Parku Słonecznego - etap II” w Sieprawiu. Oprócz gospodarzy w osobach Wójta Gminy Siepraw Tadeusza Pitali, w uroczystości uczestniczyli zaproszeni goście - Poseł na Sejm RP - Władysław Kurowski, Radni Wojewódzcy - Tadeusz Gadacz, Robert Bylica, Przewodniczący Rady Powiatu - Tadeusz Żaba, Wicestarosta Myślenicki - Rafał Kudas, czy Radny powiatowy Jan Marek Lenczowski, którzy w ciepłych słowach wypowiadali się o nowym miejscu do rekreacji.

Radny Wojewódzki Robert Bylica powiedział o inwestycji m. in. : „Gmina Siepraw wpisuje się w ten projekt - taki proekologiczny, proturystyczny Województwa Małopolskiego, widać tutaj potężne dawki płynące z różnych źródeł m. in. z Województwa Małopolskiego (...). Jest to bardzo dobry kierunek dla rozwoju turystycznego i ogólnie dla Mieszkańców Gminy Siepraw. Każde miejsce trzeba poznać, myślę, że dla biegacza, dla rowerzysty, dla łyżworolkarzy jest to świetne miejsce, no i również dla

dzieci. Place zabaw, miejsca dla sportowców, miejsca rekreacji - tenis, piłka - myślę, że jest tutaj z czego wybierać, dlatego takie miejsca są bardzo potrzebne i bardzo imponujące. Życzylibyśmy sobie aby takie miejsca powstawały w każdej gminie w Województwie Małopolskim”.

Podczas uroczystości zaproszeni goście posadzili drzewa obok alejek - co miało upamiętnić współpracę wielu osób i instytucji w realizacji tej inwestycji.

W ramach zadania inwestycyjnego wykonano m.in.:

- ścieżki pieszo-rowerowe,
- zagospodarowanie terenów nadrzecznych w Sieprawiu elementami małej architektury takimi jak ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery.
- wykonanie kładek dla pieszych nad rzeką Sieprawką.
- wykonanie kopca widokowego.
- wykonanie oświetlenia ścieżek i kopca widokowego.

Podstawowym celem przedsięwzięcia było powstanie założenia parkowo-rekreacyjnego, miejsca do aktywnego spędzania czasu wolnego, eksponującego walory krajobrazowe rzeki Sieprawka.

Fot. GOKiS
Siepraw

W celu uporządkowania korzystania Słonecznego Parku Rada Gminy Siepraw 28 maja 2020 r. wprowadziła uchwałą nr XVI/133/20 „Regulaminu korzystania ze Słonecznego Parku w Sieprawiu” (tekst regulaminu poniżej).

Projekt nr RPMP.06.03.03-12-0311/17 pn. „Park Słoneczny w Sieprawiu - II etap”, został zrealizowany w ramach Osi Priorytetowej 6. Dziedzictwo Regionalne, Działanie 6.3 Rozwój wewnętrznych potencjałów regionu, Poddziałania 6.3.3 Zagospodarowanie rekreacyjne i turystyczne otoczenia zbiorników wodnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 uzyskując na ten cel dofinansowanie w wysokości 997 078,60 zł.

/Michał Baran/

Regulamin korzystania ze Słonecznego Parku W Sieprawiu

1. Teren Słonecznego Parku służy do wypoczynku oraz aktywnej rekreacji i jest dostępny publicznie.

2. Park czynny jest codziennie w godzinach 5.00-23.00

3. W celu zachowania walorów wypoczynkowych Słonecznego Parku, zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa na jego terenie zabrania się:

- zaśmiecania terenu, niszczenia i uszkodzenia roślinności oraz rozkopywania gruntu, a także, niszczenia oraz przestawiania ławek, koszy i innych elementów małej architektury;

- palenia ognisk, grilli - poza wyznaczonymi miejscami, pozostawiania palących się przedmiotów;

- spożywania napojów alkoholowych, palenia tytoniu oraz używania środków odurzających;

- przebywania na terenie obiektu w stanie nietrzeźwym lub

- pod wpływem środków odurzających;

- zakłócania spokoju, odpoczynku i bezpieczeństwa innych użytkowników Parku;

- używania urządzeń nagłaśniających i innych urządzeń wywołujących hałas bez zgody administratora;

- wnoszenia i używania materiałów pirotechnicznych, wybuchowych i szkodliwych substancji chemicznych oraz innych zagrażających zdrowiu i życiu użytkowników Parku substancji i materiałów;

- wjazdu wszelkich pojazdów bez zgody administratora - za wyjątkiem pojazdów inwalidzkich i rowerów oraz nieelektrycznych hulajnóg;

- przebywania na terenie obiektu dzieci do 7 lat bez opieki osoby dorosłej;

- wprowadzania na teren Parku psów i innych zwierząt;

- handlu i usług bez zezwolenia administratora Parku;

- umieszczania bez zgody administratora tablic, napisów oraz ogłoszeń;

- organizowania imprez bez zgody administratora;

4. Poruszający się po Parku rowerami, hulajnogami, pojazdami inwalidzkimi powinni zachować odpowiednią prędkość oraz zasady ruchu nie zagrażające innym użytkownikom Parku.

5. Korzystanie z Parku odbywa się na własną odpowiedzialność korzystającego lub odpowiedzialność opiekuna dziecka.

6. Korzystający z Parku nie mogą swoim zachowaniem uniemożliwiać lub ograniczać korzystania z urządzeń Parku innym użytkownikom.

7. Naruszenie postanowień regulaminu podlega karze przewidziana w art. 143, 144, 145 Kodeksu Wykroczeń oraz innym przepisom polskiego prawa.

8. Za zgodą administratora podczas imprez oraz w innym czasie mogą być stosowane wyjątki od ww. zakazów.

9. Obowiązki administratora terenu Parku pełni Urząd Gminy Siepraw, tel. 12 37 21 800.

Wyniki wyborów prezydenckich

Wyniki I tury wyborów prezydenckich w dniu 28 czerwca 2020 r. na terenie Gminy Siepraw w poszczególnych komisjach obwodowych.

	Komisja nr 1 Siepraw Hala Sportowa	Komisja nr 2 Siepraw Hala Sportowa	Komisja nr 3 Siepraw Dom Kultury	Komisja nr 4 Zakliczyn	Komisja nr 5 Czechówka	Sumaryczna liczba głosów w Gminie Siepraw	%
R. Biedroń	17	14	23	6	10	70	1,44%
K. Bosak	58	137	67	114	63	439	9,04%
A. Duda	424	759	423	787	432	2825	58,18%
S. Hołownia	91	131	101	114	48	485	9,99%
M. Jakubiak	2	4	2	3	0	11	0,23%
W. Kosiniak-Kamysz	24	34	20	43	15	136	2,80%
M. Piotrowski	0	4	3	1	1	9	0,19%
P. Tanajno	0	1	1	1	0	3	0,06%
R. Trzaskowski	185	268	175	140	86	854	17,59%
W. Witkowski	1	1	1	1	0	4	0,08%
S. Żółtek	4	7	6	3	0	20	0,41%
Suma	806	1360	822	1213	655	4856	

Frekwencja wyborcza w poszczególnych komisjach obwodowych i całej Gminie Siepraw w I turze:

	Komisja nr 1 Siepraw	Komisja nr 2 Siepraw	Komisja nr 3 Siepraw	Komisja nr 4 Zakliczyn	Komisja nr 5 Czechówka	Gmina Siepraw
Liczba uprawnionych	1205	1870	1207	1709	922	6913
Liczba głosujących	808	1362	823	1217	658	4868
Suma	67,05%	72,83%	68,19%	71,21%	71,37%	70,42%

W II turze w dniu 12 lipca 2020 r. na urzędującego Prezydenta RP - Pana Andrzeja Dudę głos oddało 3433 osób (68,58%), natomiast na Pana Rafała Trzaskowskiego 1573 głosy (31,42%).

	Komisja nr 1 Siepraw Hala Sportowa	Komisja nr 2 Siepraw Hala Sportowa	Komisja nr 3 Siepraw Dom Kultury	Komisja nr 4 Zakliczyn	Komisja nr 5 Czechówka	Sumaryczna liczba głosów w Gminie Siepraw	%
A. Duda	539	902	523	956	513	3433	68,58%
R. Trzaskowski	310	483	336	283	161	1573	31,42%
Suma	849	1385	859	1239	674	5006	

W drugiej turze wyborów Prezydenta RP w Gminie Siepraw głosowało 5063 osób na 6891 uprawnionych, co daje frekwencję na poziomie 73,47%.

	Komisja nr 1 Siepraw	Komisja nr 2 Siepraw	Komisja nr 3 Siepraw	Komisja nr 4 Zakliczyn	Komisja nr 5 Czechówka	Gmina Siepraw
Liczba uprawnionych	1207	1871	1194	1698	921	6891
Liczba głosujących	859	1404	866	1251	683	5063
Suma	71,17%	75,04%	72,53%	73,67%	74,16%	73,47%

/Michał Baran/

Wyniki egzaminów ósmoklasisty

Publikujemy wyniki poszczególnych szkół podstawowych z egzaminów ósmoklasisty udostępnione przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie na tle średnich wyników w gminie, powiecie, województwie i kraju. Gmina Siepraw wypadła bardzo dobrze, uzyskując w Powiecie Myślenickim najlepsze wyniki spośród wszystkich gmin.

Spośród gminnych szkół egzamin z języka polskiego najlepiej napisali uczniowie ze Szkoły Podstawowej z Zakliczyna, natomiast z matematyki oraz języka angielskiego najlepsze wyniki osiągnęła Szkoła Podstawo-

wa w Sieprawiu. Szczegółowe wyniki w poniższej tabeli oraz w linku poniżej. Serdecznie gratulujemy wyników.

Ze szczegółowymi wynikami w poszczególnych szkołach, gminach i powiatach można zapoznać się na stronie internetowej Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej: <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=201906131212419>

Wynik egzaminu ósmoklasisty w gminie Siepraw (w %)

	J. polski	Matematyka	J. angielski
SP Czechówka	63,0	48,0	59,0
SP Łyczanka	66,0	45,0	59,0
SP Siepraw	65,0	58,0	62,0
SP Zakliczyn	69,0	52,0	56,0
Gmina Siepraw	66,0	54,0	60,0
Powiat myślenicki	63,0	51,0	56,0
Województwo małopolskie	62,0	51,0	57,0
Polska	59,0	46,0	54,0

/Michał Baran/

Nagrody dla ósmoklasistów

14 września br. podczas spotkania w Urzędzie Gminy Siepraw zostały wręczone nagrody Wójta dla ósmoklasistów ze wszystkich szkół z terenu Gminy, którzy uzyskali najlepsze wyniki z egzaminu kończącego szkołę podstawową. Nagrody otrzymali wszyscy uczniowie, którzy osiągnęli imponujący wynik - 85% lub wyższy.

Uczniowie stawili się w wyznaczonym terminie wraz z rodzicami, a nagrody w postaci dyplomu i bonu podarunkowego do księgarni wręczyli Wójt Gminy Tadeusz Pitala oraz Przewodniczący Rady Gminy Leszek Wierzba.

Uroczystość, ze względu na zagrożenie epidemiczne, była bardzo krótka z zachowaniem obowiązujących środków ostrożności.

Nagrodzonym Absolwentom oraz ich Rodzicom serdecznie gratulujemy osiągniętych wyników i życzymy powodzenia na dalszych etapach edukacji.

Wykaz Absolwentów gminnych szkół podstawowych, którzy uzyskali najlepszy wynik egzaminu ósmoklasisty.

Imię i nazwisko ucznia	Szkoła	Wynik egzaminu ósmoklasisty
Kamil Szwarz	SP Czechówka	94,00%
Wiktoria Kasperczyk	ZPO Zakliczyn	90,33%
Agnieszka Płatek	ZPO Siepraw	89,29%
Dobrochna Gwóźdź	ZPO Siepraw	88,57%
Szymon Seweryn	SP Czechówka	88,33%
Sandra Hachlica	ZPO Siepraw	87,14%
Patrycja Gorczyca	ZPO Siepraw	86,43%
Gabriela Kiszka	ZPO Siepraw	86,43%
Wiktoria Woś	SP Łyczanka	86,00%
Dominika Chlebda	ZPO Siepraw	85,71%
Angelika Pieron	SP Łyczanka	85,33%

/Redakcja/

Przegląd szkół przed początkiem roku

Wójt Gminy Tadeusz Pitala wraz ze współpracownikami: Skarbnik Gminy Edytą Żądło, Sekretarzem Gminy Michałem Baranem oraz Kierownik Centrum Obsługi Szkół Jolantą Trzaską w dniu 31 sierpnia 2020 r. dokonał przeglądu gminnych szkół podstawowych przed rozpoczynającym się rokiem szkolnym 2020/2021. Przedstawiciele organu prowadzącego szkoły zwrócili szczególną uwagę na środki i rozwiązania zastosowane w celu ochrony uczniów oraz pracowników poszczególnych szkół przed zagrożeniem epidemiologicznym.

W zależności od wielkości szkół, liczebności klas, możliwości lokalowych i organizacyjnych w poszczególnych szkołach zastosowano lub będą zastosowane różne rozwiązania tego problemu:

- uruchomienie maksymalnej liczby wejść do szkoły (profilaktyka przeciwko kumulowaniu się uczniów podczas wejścia i wyjścia ze szkoły);
- mierzenie temperatury osobom wchodzącym do szkoły w razie podejrzenia infekcji;
- zakaz przychodzenia do szkoły osób z infekcjami dróg oddechowych;
- zakaz wchodzenia do szkoły osób postronnych (np. rodziców, poza uzasadnionymi wyjątkami);
- ograniczenie w miarę możliwości kontaktów dzieci z innymi uczniami np. tylko do własnej klasy, czy kondygnacji;
- utrzymywanie pomiędzy uczniami i nauczycielami maksymalnego dystansu (np. poprzez rozmieszczenie ławek, szafek szatniowych);
- wyznaczenie pomieszczenia izolatki na terenie szkoły dla

osoby potencjalnie chorej;

- organizacja maksymalnej liczby godzin wf poza budynkiem szkoły, na wolnym powietrzu;
- stosowanie maseczek /przyłbic przez personel szkolny;
- ustawienie automatów i podajników ze środkami dezynfekcyjnymi przy wejściach do szkoły oraz w dostępnych dla uczniów miejscach.
  - dezynfekcja po lekcjach powierzchni szkolnych, szczególnie wykładzin dywanowych (np. za pomocą parownicy lub środków odkażających);
  - dbanie o higienę osobistą np. częste mycie rąk wodą z mydłem;

W ostatnich dniach przed rozpoczęciem roku szkolnego do wszystkich szkół podstawowych w Gminie Siepraw dotarły przekazane przez Rząd RP środki profilaktyczne w postaci: płynów dezynfekcyjnych, maseczek zabezpieczających oraz termometrów bezdotykowych.

Wszystkie te zabiegi miały zapobiec zakażeniu się wirusem SARS-Cov-2 zarówno przez uczniów, jak i nauczycieli. Niestety już na początku roku w dwóch szkołach odnotowano po dwa przypadki zachorowania nauczycieli na COVID-19 (Siepraw i Czechówka). W porozumieniu z Sanepidem dyrektorzy zastosowali zalecane środki, włącznie z czasowym zamknięciem oddziału przedszkolnego w Czechówce.

/Michał Baran/

Zmiana Regulaminu

19 lipca 2019 roku Sejm Rzeczypospolitej uchwalił nowelizację ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ustawa nowelizująca przepisy obliguje gminy do dokonania zmian w obowiązujących aktach prawa miejscowego. W związku z przygotowywanym postępowaniem przetargowym na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Siepraw na rok 2021, Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia musi być zgodna z obowiązującymi przepisami, dlatego niezbędne było podjęcie przez Radę Gminy Siepraw nowych uchwał, które obowiązywać będą od 1 stycznia 2021 roku.

10 września 2020 r. Rada Gminy Siepraw podjęła uchwały: w sprawie nowego regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Siepraw oraz w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy Siepraw w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną.

Poniżej przedstawiono najważniejsze zmiany wprowadzone w stosunku do dotychczas obowiązujących uchwał:

1. Wprowadzono obowiązek selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych oraz określono

wymagania w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów.

2. Zmieniono częstotliwość i zakres odbierania od właścicieli nieruchomości:

a) odpadów komunalnych niesegregowanych (zmieszanych) w okresie od 1 kwietnia do 31 października - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, w okresie od 1 listopada do 31 marca - nie rzadziej niż raz na miesiąc

b) odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektroniczny będą odbierane w czasie zbiórki sprzed posesji - nie rzadziej niż raz do roku

c) zużyte opony nie będą odbierane podczas zbiórki odpadów wielkogabarytowych, będą one przyjmowane tylko w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

3. Wprowadzono zasady funkcjonowania PSZOK-u.

4. Sprecyzowano obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe oraz wymagania, które należy spełniać w zakresie utrzymania tychże zwierząt na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej.

5. W celu optymalnego zbilansowania kosztów zmniejszono ilość odbieranych odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów odbieranych bezpośrednio z nieruchomości, w ilości nie większej niż 120 l na gospodarstwo jednorazowo, a także usunięto możliwość pobrania dodatkowych worków na bioodpady z Urzędu Gminy Siepraw.

6. Ustalono limit do 200 kg na nieruchomość odbieranych w PSZOK odpadów remontowych i wielkogabarytowych.
7. Ustalono limit oddawanych na PSZOK opon do 4 sztuk na rok na nieruchomość zamieszkałą.
8. Ustalono limit na worki żółte dostarczane na nieruchomość w dniu odbioru odpadów segregowanych w ilości nie większej niż 5 worków na nieruchomość (worki ponad limit w uzasadnionych przypadkach będzie można odebrać w Urzędzie Gminy).

Z uchwałą można zapoznać się w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Siepraw.

/Elżbieta Kołodziejczyk/

Terminal płatniczy

Od czerwca br. w kasie Urzędu Gminy w Sieprawiu można dokonywać płatności za pomocą kart płatniczych, gdyż została ona wyposażona w terminal płatniczy.

Za pomocą karty można opłacić opłaty i podatki m. in. z tytułu:

- opłaty skarbowej,
- podatku od środków transportowych,
- opłaty za zajęcie pasa drogowego,
- opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego,
- opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- opłaty za zużycie wody i ścieków,
- opłaty za duplikat legitymacji szkolnej,
- opłaty za duplikat świadectwa szkolnego.

Serdecznie zapraszamy do korzystania z tego udogodnienia.

/Joanna Braś/

Ile w Gminie jest azbestu?

We wrześniu bieżącego roku została zakończona inwentaryzacja wyrobów azbestowych na budynkach mieszkalnych i gospodarczych na terenie Gminy Siepraw. Inwentaryzacja została przeprowadzona przez pracowników Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk w Krakowie w ramach realizacji porozumienia zawartego przez Gminę Siepraw z Ministerstwem Rozwoju. W ramach porozumienia Gmina otrzymała środki finansowe pokrywające 80% wartości inwentaryzacji eternitu znajdującego się na dachach budynków mieszkalnych i gospodarczych na obszarze całej Gminy. Obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji wynika z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu przewidzianego na lata 2009-2032.

W Gminie stwierdzono 336 budynków pokrytych szkodliwym eternitem w tym w Sieprawiu 182, Zakliczynie 73, Czechówce 49 oraz Łyczance 32. Łączna powierzchnia dachów pokrytych eternitem w całej Gminie to 155 594 m², co daje po przeliczeniu ponad 646 ton.

Fot. Pixabay.com

Zebrane dane zostały wprowadzone do Ogólnopolskiej Bazy Azbestowej.

/Michał Baran/

Ksiądz Damian Zając- 14 lat posługi kapłańskiej w Zakliczynie

Ksiądz Damian Zając, po przyjęciu święceń kapłańskich w 2001 roku, został mianowany wikariuszem w parafii Wniebowzięcia NMP w Niegowici. Od 26 sierpnia 2006 r. do 31 sierpnia 2020 r. sprawował funkcję wikariusza parafii w Zakliczynie. Przez 14 lat swej posługi kapłańskiej z wielkim zaangażowaniem i sercem oddawał się pracy poprzez

sprawowanie sakramentów, odprawianie mszy św. i innych nabożeństw, odprawianie pogrzebów, dawanie chrztów i udzielanie ślubów, wspieranie ludzi chorych. Należy podkreślić Jego pracę z dziećmi i młodzieżą, przygotowując ich do przyjęcia sakramentów: I Komunii Świętej i Bierzmowania. Ks. Damian nauczał religii w szkole w

Zakliczynie i w Czechówce, był opiekunem grup apostołskich. Dzięki temu mogliśmy oglądać przedstawienia teatralne, Jasełka i Misteria Męki Pańskiej. Ksiądz wikary organizował wyjazdy wakacyjne dla dzieci i młodzieży, wycieczki, prowadził piłkarskie zespoły parafialne, które zdobywały laury na arenie lokalnej i ogólnopolskiej. W naszej pamięci pozostanie jako ciepły i otwarty kapłan, który potrafił otwierać nasze serca na naukę Chrystusa, szczególnie w Sakramencie Pokuty, dając wsparcie gdy pobłądziliśmy. Wielu z nas miało okazję serdecznie z Nim porozmawiać, choćby przy Kolędzie. Będzie nam tych spotkań brakowało. O stosunku dzieci i młodzieży do Ks. Damiana niech świadczą słowa podziękowania skierowane do Niego na mszy pożegnalnej w dniu 7 września br. przez Grupę Apostołską. Pozwolę sobie przytoczyć te podziękowania w całości.

„Kochany Księżu Damianie!

W Księdze Koheleta widnieją słowa - „wszystko ma swój czas i jest wyznaczona godzina na wszystkie sprawy pod niebem”. Przytoczony cytat brzmi dla nas pokrzepiająco, jednak nie jesteśmy w stanie opanować żalu spowodowanego rozstaniem z Księdzem. Jak mawiał Święty Jan Paweł II „człowiek jest wielki, nie przez to co posiada, lecz przez to kim jest, nie przez to co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”.

Chcemy podziękować za to, że podzieliłeś się z nami swoim życiem i że jesteś człowiekiem, który w sercu wielu z nas zapisze się jako dobry Przyjaciel i oddany Sługa Pański. Jesteśmy wdzięczni za 14-sto letnią posługę duszpasterską w naszej parafii, podczas której włączyłeś do Wspólnoty wielu z nas, błogosławiłeś małżonkom na nowej drodze życia i trzymałeś za rękę naszych bliskich, którzy odchodzili z tego świata. Dzięki Tobie mieliśmy możliwość spotkania Chrystusa w Eucharystii oraz nawracania się w Sakramencie Pokuty. Twoje słowa niejednokrotnie prowadziły nas ścieżkami wiary i miłości, abyśmy nigdy nie zbłądzili w świecie pełnym pokus.

W imieniu Grupy Apostołskiej, Służby Liturgicznej, Scholi i Małego Apostoła, składamy podziękowania za trud włożony w nasze wychowanie, rozwój duchowy oraz za

zjednoczenie nas w przyjaźni z sobą i Panem Bogiem. Integracja na ogniskach, wyjazdach i wspólnych spotkaniach do końca życia będą budziły uśmiech na naszych ustach. Przemierzaliśmy z Księdzem tysiące kilometrów, zwiedziliśmy najpiękniejsze zakątki świata i nigdy nie ominęliśmy restauracji „pod złotymi łukami”. Te doświadczenia nauczyły nas, że można łączyć wiarę i dobrą zabawę z wypoczynkiem.

Kochany Księżu! Zakorzeniłeś w nas miłość do piłki nożnej i pokazałeś, że nawet w sporcie jest miejsce dla Boga. Chłopcy z naszej parafii, dzięki Twemu zaangażowaniu i wsparciu są chlubą Zakliczyna i dysponują sporym bagażem trofeów. Pod Twoją pieczę mogliśmy poczuć się jak zawodowi aktorzy i kształtować swoje talenty artystyczne podczas parafialnych przedstawień. Nigdy nie zapomnimy Twej serdeczności, oddania, poświęcenia i tego że byłeś dla nas wspianiałym Wychowawcą, Katechetą, Duszpasterzem i Przyjacielem.

Na ten kolejny rozdział posługi kapłańskiej ofiarujemy za Księdza modlitwę i życzymy aby dobry Bóg obdarzył Księdza obfitością swoich łask, zdrowiem, radością i umiejętnością przewycięzania trudności codziennego życia. Bądź zawsze Kapłanem na wzór Serca Jezusowego, abyś całym swym życiem świadczył o przynależności do Niego. Niech Matka Boża zawsze otacza Cię płaszczem swej opieki. Prosimy, aby Ksiądz nigdy o nas nie zapomniał, przebaczył wszystkie wyrządzone przez nas przykrości i pamiętał o nas w modlitwie. My nigdy Księdza nie zapomnimy!

Myślę, że przytoczone słowa odzwierciedlają również nasze odczucia związane z Księdzem Damianem i przyłączamy się do tych życzeń. Liczymy na dalsze spotkania, drzwi naszych domów i nasze serca pozostaną na zawsze otwarte dla naszego Wikarego, który wpisał się na trwałe w historię naszej parafii. Księdzu Damianowi życzymy - Szczęść Boże w nowej parafii.

/Wiesław Świech/

Szkoła uczy i nie tylko

Z życia Szkoły Podstawowej w Łyczance

W nowej rzeczywistości

Wszyscy wiemy, jaka panuje obecnie sytuacja i mimo tego, co o tym wszystkim sądzimy, pewnych zasad musimy bezwzględnie przestrzegać. Jak zatem odnaleźliśmy się w nowej rzeczywistości? Kilka słów o tym, jak Szkoła Podstawowa w Łyczance funkcjonuje w dobie pandemii.

Podstawową ochroną przed wirusem jest oczywiście maseczka. Nos i usta zasłaniamy na korytarzach i podczas wchodzenia do klasy. Maskę możemy ściągnąć dopiero po zajęciu miejsca w ławce. Jeżeli już zdarzy się, że ktoś maseczki zapomni, wtedy może udać się po pomoc do sekretariatu. Co więcej, nauczyciele prowadząc lekcję lub chodząc po klasie też mają zakryte usta i nos.

Równie ważny jest płyn do dezynfekcji. Dozowniki z nim znajdują się przy każdym wejściu do szkoły i właśnie wtedy - wchodząc i wychodząc - musimy go użyć. Tak samo w klasach - kiedy wchodzimy lub opuszczamy salę obowiązuje nas dezynfekcja rąk i dotyczy to również sali sportowej. W czasie każdej przerwy wszystkie ławki są odkażane, a sale wietrzone przez nauczycieli bądź dyżurnych, dodatkowo po użyciu przyborów klasowych (tj. pisaków, wskaźników itp.) nauczyciele je dezynfekują. Oprócz stosowania płynu, pamiętamy również o częstym myciu rąk mydłem.

Na korytarzach, stołówce, w szatniach itp. obowiązkowo trzymamy metr (jeżeli jest możliwość - dwa metry) odstępu. Aby ułatwić tę czynność i zapobiec gromadzeniu się uczniów na korytarzach, mamy możliwość

spędzania przerw na podwórku przed szkołą. Korzystamy z ładnej pogody i chętnie wychodzimy ze szkoły pomagając w ten sposób innym i dbając o siebie nawzajem. Do szkoły nie wchodzi osoba trzecia, a jeżeli jest taka potrzeba, muszą stosować wszystkie wyżej wymienione zasady.

Jak widać nasza szkoła dokłada wszelkich starań, aby uczniom, nauczycielom i wszystkim pracownikom szkoły zapewnić bezpieczeństwo. Przestrzegamy

wszystkich procedur, dzięki którym jest możliwe normalne funkcjonowanie naszej placówki. Mimo obecnej sytuacji czujemy się bezpiecznie i komfortowo w naszej szkole.

/Adela Iwanów- uczennica kl. 8

SP Łyczanka/

Witaj szkoło!

1 września w Szkole Podstawowej w Łyczance zabrzmiał długo wyczekiwany dźwięk szkolnego dzwonka. Tego dnia, po kilkumiesięcznej przerwie spowodowanej pandemią, stanęliśmy stęsknieni u progu naszej szkoły, aby uroczystie powitać nowy rok szkolny. Na twarzach wszystkich uczniów malowała się radość - wreszcie mogli spotkać się w gronie kolegów i koleżanek! Emocje były ogromne, jednak mimo tego nie zapomnieliśmy o obowiązujących nas procedurach bezpieczeństwa związanych z trwającą epidemią. Wyposażeni w maseczki i płyn do dezynfekcji udaliśmy się do swoich sal, aby przywitać się z wychowawcami, kolegami, koleżankami ze swojej klasy oraz dodać sobie otuchy w tym trudnym czasie. Wszyscy zostaliśmy zapoznani z procedurami, których w zaistniałej sytuacji musimy przestrzegać.

Po tak długiej nieobecności w szkole mieliśmy również okazję zaobserwować zmiany, jakie w tym czasie nastąpiły w naszej placówce - nowe meble, kolorowe ściany. Na szczególną uwagę zasługuje zupełnie nowe oblicze sali językowej, która, dzięki ogromnemu talentowi plastycznemu jednej z naszych uczennic, cieszy oczy wszystkich uczniów każdego dnia.

Z pewnością rozpoczynający się rok szkolny 2020/2021 będzie inny niż poprzednie. W naszej szkole

mamy jednak mnóstwo planów na nadchodzące miesiące i gorąco wierzymy w to, że uda nam się je zrealizować z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Jesteśmy dobrej myśli - wspólnie damy radę!

/Iwona Suder/

Projekt „Czytam z klasą” w Szkole Podstawowej w Łyczance

Pelni zapału i energii do nauki oraz pracy w nowym roku szkolnym, kreatywni uczniowie klas I-III wraz ze swymi wychowawcami: Magdaleną Braś, Anną Budzowską oraz Joanną Gwóźdź przystąpili do udziału w Międzynarodowym Projekcie Edukacyjnym „CZYTAM Z KLASĄ”.

Tym razem uczniowie wezmą już udział w drugiej edycji. Projekt ten skierowany jest dla najmłodszych uczniów szkół podstawowych z terenu całego kraju oraz zagranicznych szkół polonijnych. Projekt rozpoczął się wraz z nadejściem kalendarzowej jesieni - 23 września i porusza problematykę ekologiczną w czterech porach roku.

Przystępując do pierwszego modułu, uczniowie sięgnęli po książki z jesienną poezją i prozą. Z listy lektur mieli do wyboru: „Kapelusz Pani Wrony” Danuty Parlak, „Drzewo do samego nieba” Marii Terlikowskiej, „Babcie na jabłoni” Miry Lobe oraz „O czym szumią drzewa” Petera Wohllebena.

Celem projektu jest rozbudzanie u uczniów ciekawości literackiej, rozwijanie aktywności czytelniczej, doskonalenie czytania ze zrozumieniem oraz aktywnego słuchania książek w wersji papierowej. W tym projekcie audiobooki są całkowicie zabronione!

Na szczególną uwagę zasługuje integracja zespołów

klasowych oraz całoroczna współpraca placówek oświatowych z terenu całego kraju i zagranicznych szkół polonijnych. Lektury są czytane przez nauczycieli, samodzielnie przez uczniów oraz zaproszonych gości na zajęciach edukacji polonistycznej oraz zajęciach świetlicowych.

Wzmacnianie więzi ze środowiskiem przyrodniczym, a tym samym rozwijanie poczucia troski i odpowiedzialności za bliższe i dalsze otoczenie to priorytetowe zagadnienia Młodych Ekologów ze Szkoły Podstawowej w Łyczance.

/Joanna Gwóźdź/

Co nowego w ZPO w Zakliczynie

**„Ostatnie promienie słońca, ostatnie westchnienie lata,
dziś do przedszkola powraca przyszłość całego świata”**

Pierwszego września, jak co roku spotkaliśmy się, aby rozpocząć nowy przedszkolny rok w Zakliczynie. Rok wyjątkowy, bo oprócz trwającej pandemii, która wymaga od wszystkich placówek przestrzegania odpowiednich zasad bezpieczeństwa - przedszkole w Zakliczynie po raz pierwszy tworzą cztery oddziały przedszkolne, czyli prawie 100 dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Zerówka „awansowała” na teren szkoły, a w przedszkolnych murach pozostały starszaki i dwie grupy maluszków.

Wrzesień rozpoczęliśmy od przedstawienia zasad bezpieczeństwa i sposobów jakimi możemy chronić ludzkie zdrowie i życie. To szczególnie ważne, aby już od przedszkola uświadamiać dzieci, że mamy wpływ na zdrowie drugiej osoby, a nasze zachowanie nie jest bez znaczenia. W grupach młodszych rozpoczął się proces adaptacji, który w tym roku mimo wielu trudności przebiega bardzo spokojnie. Dzieci są spragnione aktywności i

kontaktów z rówieśnikami, a przedszkole to miejsce, w którym nie brakuje atrakcji i rówieśników.

Mamy wiele planów na ten rok. Czekają na nas nowe wyzwania, projekty i akcje, do których staramy się przygotować w taki sposób, aby zapewnić dobrą zabawę i bezpieczeństwo dla wszystkich jej uczestników. Wrzesień rozpoczęliśmy od akcji „Cała Polska czyta dzieciom” oraz od zajęć związanych z bezpieczeństwem w przedszkolu i poza nim. Zwracaliśmy też uwagę na zdrowe odżywianie i wykorzystanie tego, że witaminy zawarte w owocach i warzywach wspomagają naszą odporność.

Pełni optymizmu i chęci do działania czekamy na dalsze wyzwania!

/Ewa Jania/

XXXVII Sztafeta Zwycięstwa Szlakiem Walk Partyzantów AK i BCH.

18 września br. odbył się bieg sztafetowy z Dobczyc do Wiśniowej na cześć upamiętnienia odbicia z posterunku Policji Granatowej w Dobczycach partyzanta Andrzeja Woźniakowskiego ps. „Prawdzic”.

Jak co roku imprezę sportową poprzedziły uroczystości patriotyczne.

ZPO w Zakliczynie wystawiło do biegu dwie drużyny: jedną w kategorii klas 1 - 6 i drugą w kategorii klas 7 - 8. Starsza drużyna zajęła wysokie medalowe III miejsce przegrywając tylko SP 2 Dobczyce i SP Wiśniową.

Nasza medalowa drużyna wystąpiła w składzie:

1. Krawiec Walentyna
2. Sikora Jan
3. Pułtorak Lena
4. Wierciak Olaf
5. Płachta Zuzanna
6. Baran Oskar
7. Ślusarczyk Kamila
8. Kiszka Przemysław
9. Szymoniak Zuzanna
10. Panuś Hubert
11. Ślusarczyk Nikola
12. Skoczylas Szymon
13. Cygan Amelia
14. Oramus Kacper

Rezerwa:

1. Burkat Tobiasz
2. Krzystek Bartosz

Opiekunami drużyny byli: Magdalena Obajtek oraz Wiktor Piwowarski.

/Wiktor Piwowarski/

Pokaz Judo

22 września 2020 r. na sali gimnastycznej ZPO w Zakliczynie odbył się pokaz judo przeprowadzony przez wielokrotnego Mistrza Polski a obecnie pracownika AWF w Krakowie pana Waldemara Kowalskiego. W pokazie uczestniczyli uczniowie klas 1 - 3 a następnie 4 - 7 naszej szkoły. Pokaz był zajmujący były próby walki oraz wiele pytań do prowadzącego.

Judo jest sportem walki opierającym się na rzutach i chwytach. Zabronione są tu uderzenia, kopnięcia oraz techniki które są niebezpieczne dla zdrowia i życia.

Judo przyczynia się do harmonijnego rozwoju, przekonuje, że nie liczy się głównie siła i masa ciała ale szybkość i zręczność. Dla dzieci i młodzieży jest systemem wychowania fizycznego, sportem, który przygotowuje do życia codziennego.

Judo kształtuje szybkość i zręczność, siłę i wytrzymałość, a także spostrzegawczość, odwagę, opanowanie, odporność. Koncentrację i wytrwałość. Wpływ wychowawczy tego sportu jest niezaprzeczalny.

/Wiktor Piwowarski/

„Prymas Wyszyński - Człowiek Niezwykłej Miary” - II miejsce w ogólnopolskim programie pod patronatem Ministra Edukacji Narodowej dla ZPO w Zakliczynie.

W zeszłym roku szkolnym, w którym nasza szkoła obchodziła 20-lecie nadania imienia Kardynała Stefana Wyszyńskiego, przystąpiliśmy do ogólnopolskiego projektu organizowanego przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego pt.: „Prymas Wyszyński - Człowiek Niezwykłej Miary”, poznając dziedzictwo Sługi Bożego Stefana Wyszyńskiego. Projekt ten, realizowany w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022, objęty patronatem Ministra Edukacji Narodowej, został ogłoszony w marcu 2020 roku i był skierowany do szkół i placówek oświatowych noszących imię Prymasa. Celem projektu było kształtowanie postaw patriotycznych poprzez promowanie idei bliskich Prymasowi Tysiąclecia, którego życie i dzieło nierozdzielnie związane były z polską historią, walką o wolność i niepodległość ojczyzny.

Pomimo pandemii i wielu utrudnień które nastąpiły, biorąc przykład z Naszego Patrona, który sam nie poddałby się żadnym trudnościom, zrealizowaliśmy wszystkie 5 z 10 zaproponowanych i wymaganych zadań i ukończyliśmy projekt. Z powodu ograniczeń w kontaktach prace zostały przekazane poprzez Internet a niektóre z zadań wymagały modyfikacji, gdyż obowiązujące zasady kwarantanny uniemożliwiały ich przeprowadzenie. Na wyniki konkursu przyszło nam czekać aż do września, ale tym większa była nasza radość, gdy okazało się, że uczniowie naszej szkoły zajęli 2 miejsce w zadaniu, które polegało na opracowaniu przez uczniów i nauczycieli scenariusza uroczystości poświęconej Patronowi Szkoły. Wysłaliśmy piękny scenariusz opracowany przez naszą polonistkę - Małgorzatę Matlak, opis wydarzenia, zdjęcia, prezentacje i filmiki z udziałem naszych uczniów.

Warto podkreślić, że w jury zasiadali wybitni specjaliści m. in. jako przewodniczący - Paweł Woldan - scenarzysta i reżyser filmowy, autor ponad 80 filmów dokumentalnych, laureat wielu nagród filmowych, Krzysztof Koehler - poeta, pisarz, eseista, scenarzysta, librecista, profesor nauk humanistycznych, scenarzysta filmów dokumentalnych, widowisk telewizyjnych, współreżyser filmu dokumentalnego o Mikołaju Sępie Szarzyńskim, Anna Maciejowska, historyk sztuki i pedagog oraz Michalina Janowska - Dyrektor Instytutu Prymasowskiego w Warszawie.

Czujemy wielką radość, że nasza praca została doceniona i serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy włączyli się w realizację projektu.

Z wielką niecierpliwością czekamy na beatyfikację naszego patrona - Prymasa Stefana Wyszyńskiego, która planowana była na 7 czerwca, jednak z przyczyn pandemii została odroczone. Mamy nadzieję, że podczas uroczystości spotkamy się z uczestnikami projektu i wspólnie będziemy przeżywać radość z tego niezwykłego wydarzenia.

/Joanna Ralska-Lenart/

Zespół Placówek Oświatowych w Zakliczynie

1 września 2020 r., uczniowie, rodzice, nauczyciele i pracownicy rozpoczęli uroczyste (lecz w innej formie niż dotychczas), nowy rok szkolny z radością, a zarazem z obawą, ze względu na trwającą epidemię ale i nadzieją, by był on dla nas wszystkich źródłem wielu wrażeń i przeżyć dających poczucie zadowolenia, satysfakcji, dumy i bezpieczeństwa oraz spełnienia wzajemnych oczekiwań

uczniów, nauczycieli, rodziców, a także organu prowadzącego i nadzorującego.

W roku szkolnym 2020/2021 Szkoła Podstawowa liczy 208 uczniów w klasach I-VIII, oraz 25 dzieci w oddziale 6-latków. Do Przedszkola uczęszcza 71 dzieci. Liczebność poszczególnych klas przedstawia poniższa tabelka:

KLASA	I	II	III a	III b	IV	V	VI a	VI b	VII a	VII b	VIII
ILOŚĆ UCZNIÓW	24	22	13	13	22	12	20	22	17	20	23

Grono Pedagogiczne powiększyło się o Panią Dorotę Kowalewską- nauczyciela biologii, Panią Katarzynę Poborowską- Wronkę - nauczyciela chemii, Panią Klaudię Suder - nauczyciela wychowania przedszkolnego oraz ks. Piotra Fąfrowicza - nauczyciela religii.

W czasie wakacji zostały wykonane zaplanowane na ten czas przeglądy, naprawy oraz prace związane z przygotowaniem szkoły/ przedszkola na rozpoczęcie roku szkolnego. Pozytywna decyzja Wójta w sprawie uruchomienia dodatkowego oddziału przedszkolnego (w związku z dużą ilością dzieci będących na rezerwie) z radością została przyjęta przez Rodziców dzieci przedszkolnych.

Główne działania jakie stanęły przed nami to oczywiście przygotowanie szkoły/ przedszkola do pracy zgodnie z wytycznymi, zaleceniami wynikającymi z funkcjonowania placówek oświatowych w czasie epidemiologicznym.

Z ogromną radością rozpoczęliśmy użytkowanie dobudowanej części w szkole, co bardzo podniosło organizację, funkcjonalność, standard pracy.

W nowym roku szkolnym dla uczniów zostały uruchomione zajęcia pozalekcyjne, których celem jest rozwijanie zainteresowań uczniów jak również wyrównywanie szans edukacyjnych. Szczególną troską i uwagą otaczamy uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym poprzez organizację zajęć specjalistycznych, pracę pedagoga, psychologa szkolnego oraz współpracę z instytucjami wspierającymi dziecko, rodzinę i realizację programów, zajęć profilaktycznych.

Codziennie nauczanie i wychowanie wspierane jest przez udział naszej szkoły/ przedszkola w programach, akcjach, projektach m. in. takich jak: „Szklanka mleka”, „Owoce w szkole”, „Klub Bezpiecznego Puchatka”,

„Kubusiowi Przyjaciele Natury”, „Góra grosza”, „Zakrętki.info”, SKS Małopolska.

Pierwsze dni przebiegły dobrze, dzieci odnalazły się w szkole/ przedszkolu- po bardzo długiej przerwie, bo nie tylko wakacyjnej ale i po okresie nauki zdalnej- która trwała w sumie prawie pół roku. Udało się skompletować całe grono pedagogiczne. Nauczyciele w planowaniu pracy ze względu na funkcjonowanie w czasie epidemiologicznym przygotowali innowacje, projekty, programy będące alternatywą do braku pełnej możliwości realizacji wycieczek, konkursów, uroczystości w dotychczasowej formie. Kontynuowany jest odpłatny dowóz uczniów do naszej szkoły w związku z dużą ilością uczniów korzystających z niego.

/Renata Nowak-Karcz/

Dla Hani

„Przestańmy nareszcie kręcić się wokół siebie, a pomyślmy o niesieniu pomocy innym”- kard. Stefan Wyszyński. Nasza mała społeczność uczniowska oraz przedszkolna Szkoły Podstawowej im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Zakliczynie ma wielkie serce i ogromną potrzebę niesienia pomocy w małych gestach. W miesiącu wrzesień zorganizowaliśmy zbiórke nakrętek plastikowych dla małej dziewczynki o pięknym imieniu - Hania. To wyjątkowa, jedyna taka dziewczynka w Polsce, a zarazem jeden z 15 zdiagnozowanych przypadków na świecie z mutacją genu CACNASI. Miopatia - choroba Hani wymaga specjalistycznej i kosztownej rehabilitacji, która może jej pomóc. Nasi uczniowie oraz dzieci

przedszkolne w ciągu dwóch tygodni zbierali ponad 13 worków nakrętek. Akcja ma wiele aspektów. Przede wszystkim uczymy dzieci, że często niewiele trzeba, by pomóc drugiemu człowiekowi. Jednocześnie wspieramy ochronę środowiska, bo dzięki takim akcjom o wiele mniej plastiku trafia na wysypiska śmieci. Cieszymy się, że nasi uczniowie zawsze chętnie uczestniczą w akcjach charytatywnych i życzymy dużo zdrowia Hani i jej rodzinie.

/Edyta Muniak/

Egzaminy w cieniu pandemii

Tegoroczne egzaminy na długo zapamiętają zarówno piszący je ósmoklasiści, jak i ich rodzice oraz nauczyciele.

Z powodu panującej pandemii oraz zawieszenia działalności szkół, które przeszły na zdalne nauczanie, odbyły się one z zachowaniem wszelkich rygorów sanitarnych w dniach 16-18 czerwca, czyli z prawie dwumiesięcznym opóźnieniem. Stres związany z potencjalnym ryzykiem zarażenia, niepewność, czy egzaminy w ogóle zostaną zorganizowane, ograniczenie możliwości kontaktu z nauczycielami i klasą, które wymusiło zdalne nauczanie, sprawiły, że z niepokojem zastanawiano się, jak uczniowie poradzą sobie w nowej, nietypowej sytuacji.

Na szczęście obawy były nieuzasadnione. Uczniowie ZPO w Zakliczynie bezpiecznie przebrnęli przez trzydniowy maraton. Co więcej udało im się osiągnąć naprawdę wysokie wyniki egzaminu. Średni wynik z języka polskiego to 69%, z matematyki 52 %, a z języka angielskiego 56 %. Drugie

miejsce w gminie Siepraw, najlepszej w powiecie myślenickim, to powód do dumy. Jeszcze lepiej widać to w zestawieniu z średnią ogólnopolską, którą ósmoklasiści z ZPO w Zakliczynie przekroczyli o 10% (język polski), 6% (matematyka) i 2% (język angielski).

Oczywiście egzamin nie jest jedynym ani nawet najważniejszym celem procesu kształcenia, ma jednak wpływ na wyniki rekrutacji. Dlatego z usatysfakcjonowaniem przyjęliśmy wiadomość, że większość uczniów dostała się do wskazanych przez siebie szkół i klas pierwszego wyboru. Gratulujemy im sukcesu i życzymy powodzenia w nowych szkołach.

/Przemysław Włodarczyk/

Z życia Szkoły Podstawowej w Czechówce

Nowy rok szkolny w nietatwych czasach

Mimo, że kolejny rok szkolny zaczął się zgodnie z terminem, to wszyscy mamy świadomość, że będzie on inny, pełen wyzwań.

Wymagania sanitarne związane z pandemią Covid-19 wymagają od nas przeorganizowania szkolnego życia, tak, by chronić zdrowie, zapewnić poczucie bezpieczeństwa, a jednocześnie stworzyć warunki do efektywnej nauki i funkcjonowania w szkolnej przestrzeni.

Tuż przed rozpoczęciem roku i w pierwszych dniach nauki uczniowie, ich rodzice i nauczyciele zostali zapoznani z zasadami BHP, zaleceniami Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektoratu Sanitarnego, poznali strefy wytyczone dla poszczególnych klas, a także reguły obowiązujące na lekcjach i przerwach. W obecnym roku szkolnym naukę w klasie pierwszej rozpoczęło 24 dzieci.

Po koniec lipca poznaliśmy także wyniki egzaminów ósmoklasistów. Według statystyk mieszczą się

one w stanie 6 - wyżej średniej, co oznacza, że nasi absolwenci uzyskali wyniki lepsze od Polski i województwa. Doskonale zdajemy sobie sprawę, że za średnimi, statystykami i liczbami stoją przede wszystkim ludzie, ich indywidualna praca i możliwości. Tym bardziej cieszymy się, że z naszego małego, bo ósmioosobowego grona ósmoklasistów dwóch zostało nagrodzonych przez Wójta Gminy Siepraw za wysokie wyniki egzaminu. Jesteśmy dumni, gdyż jeden z chłopców uzyskał najwyższy wynik wśród wszystkich uczniów w Gminie.

Mamy nadzieję, że w tym roku szkolnym wszystkie dzieci będą czerpały radość ze zdobywania wiedzy, rozwijały zainteresowania i odnosiły swoje małe i wielkie sukcesy.

/Stanisława Kasprzycka/

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu Wczoraj i dziś

Aktywnie w czasie pandemii

Ośrodek Kultury i Sportu w Sieprawiu pomimo stanu pandemii w Polsce zrealizował do tej pory kilka zaplanowanych w kalendarzu wydarzeń. Wydarzenia te odbyły się w zmienionej formie, ale równie ciekawej dla uczestników.

W kwietniu odbył się Konkurs Palm, skierowany do rodzin z naszej gminy. Uczestnicy wykonywali palmy według wytycznych z regulaminu i przesyłali nam zdjęcia gotowych palm. Najładniejsze palmy zostały odpowiednio nagrodzone.

W maju zorganizowaliśmy Gminny Konkurs Recytatorki pod nazwą „Wiarą spisane”. Tegoroczna edycja skupiała się na utworach o tematyce religijnej, nawiązując do obchodów setnej rocznicy urodzin św. Jana Pawła II oraz nadchodzącej beatyfikacji Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych z Gminy Siepraw. Warunkiem udziału w konkursie było wysłanie nam nagrania video z prezentowanym utworem. Chętnych nie brakowało, uczestnicy otrzymali dyplomy, a zwycięzcy atrakcyjne

nagrody.

W czerwcu odbył się VII Bieg Sieprawska Piątka. Wraz z Robertem Pindelskim kierownikiem biegu wytyczyliśmy na terenie Słonecznego Parku w Sieprawiu bezpieczne trasy dla dzieci i młodzieży. Bieg główny swój start i metę miał w Parku, natomiast większość dystansu biegła ulicami Sieprawia, ulicą Jana Pawła II, Na Grobli i Słowiańska. Uczestnicy biegali indywidualnie, na aplikacjach biegowych. Po biegu wypełniali formularz zgłoszeniowy, przesyłali nam swój wynik i mapę swojej trasy z aplikacji. Wydarzenie przyciągnęło łącznie ponad 100 uczestników. Dla każdego tradycyjnie przygotowaliśmy pamiątkowe medale, które można było odbierać w Domu Kultury w wyznaczonym czasie. W lipcu biegacze, którzy zajęli miejsca na podium spotkali się z nami na Kompleksie Orlik na oficjalnym ogłoszeniu wyników i rozdaniu nagród. Raz jeszcze dziękujemy sponsorom i partnerom, na których pomoc w tym specyficznym czasie mogliśmy liczyć. Gratulacje kierujemy również do wszystkich, którzy podjęli wyzwanie i pobiegli w naszej Sieprawskiej Piątce.

W czerwcu w ramach Gminnego Dnia Dziecka dzieci i młodzież wraz z rodzicami zaprosiliśmy do konkursu i wspólnej zabawy. Dzięki uprzejmości Małgorzaty Kosik, która jest twórcą piosenek dla zabawnej małpki DJ Miki i posiada popularny kanał na Youtube mogliśmy wykorzystać jej twórczość. Nasi artyści mieli przygotować teledysk, do jednego z utworów DJ Miki. Konkurs miał na celu integrację w rodzinie i wspólną zabawę podczas tworzenia nagrania. Wyróżnione rodziny otrzymały atrakcyjne i dedykowane uczestnikom nagrody.

We wakacje postanowiliśmy zorganizować cykl „aktywna sobota”. Wydarzenia odbyły się w plenerze na

terenie Słonecznego Parku. Główny nacisk postawiliśmy na atrakcje dla dzieci i młodzieży ale także bezpieczeństwo uczestników. Stąd też nie zabrakło konkursów z nagrodami, animacji, dmuchańców, czy gratisowych lodów dla milusińskich.

Wrzesień to miesiąc, w którym po raz 18 odbył się piknik integracyjny „Siepraw bez barier”. Wydarzenie rozpoczęliśmy Mszą Świętą w Sanktuarium bł. Anieli Salawy w Sieprawiu. Piknik w odpowiednim reżimie sanitarnym zorganizowaliśmy w plenerze w Słonecznym Parku w Sieprawiu.

W pikniku uczestniczyli mieszkańcy Gminy, seniorzy z Klubu 50+ w Sieprawiu, podopieczni Fundacji na Rzecz Chorych na SM im. bł. Anieli Salawy i Towarzystwa Walki z Kalectwem z Krakowa oraz Wspólnota Arka z Wieliczki. Dla uczestników przygotowaliśmy kilka atrakcji. Catering, słodkości, które upiekło Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich z Czechówki, grę terenową oraz występ artystów „Wiolinki i Bemola”. Pogoda się udała, było słonecznie, a popołudnie upłynęło w miłej atmosferze.

Jesień w Ośrodku Kultury to głównie zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży. Szczegółową ofertę znajdziecie Państwo na naszym facebook'u. Na hali sportowej pojawiają się grupy, które wynajmują obiekt na różne sportowe aktywności. Obecnie pracujemy nad kolejnymi wydarzeniami, które chcemy zrealizować jeszcze w tym roku.

/GOKiS/

Gminna Biblioteka zaprasza przedszkolaków!

Staramy się, żeby nasza biblioteka była miejscem przyjaznym dla mieszkańców w każdym wieku. Stąd próby takiego doboru księgozbioru, by ciekawe pozycje mogły znaleźć w nim osoby i starsze i młodsze. Natomiast każdy bibliotekarz wie, jak ważne jest pozyskiwanie nowych czytelników, a nawet - wychowywanie kolejnych pokoleń, które zawsze będą znały drogę do biblioteki i będą z niej często korzystać.

Dlatego z radością przystąpiliśmy do projektu Instytutu Książki realizowanego w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytanie generacyjne „Mała książka - wielki człowiek”. Każde dziecko w wieku przedszkolnym (czyli z roczników od 2014 do 2017), które odwiedzi naszą bibliotekę, otrzyma w prezencie **Wyprawkę Czytelniczą**, a w niej: **książkę „Pierwsze czytanki dla...”** dostosowaną pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka oraz **Kartę Małego Czytelnika**. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzyma **naklejkę**, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany **imiennym dyplomem** potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. Oprócz dyplomu maluch otrzyma także drobny czytelniczy upominek. W Wyprawce znajdą coś dla siebie także rodzice - przygotowana dla nich broszura informacyjna przypomni o korzyściach wynikających z czytania dzieciom oraz podpowie, skąd czerpać nowe inspiracje czytelnicze.

Mamy nadzieję, że dzięki uczestnictwu w projekcie mali czytelnicy zrozumieją, że czytanie nie jest nudne, a wypożyczanie książek może wiązać się z fajną zabawą. Poznają naszą bibliotekę i zapamiętują ją jako miejsce, do którego trzeba wracać. Kto wie? Może i ich rodzice, jeśli dawno u nas nie byli, przypomną sobie, że warto sięgać po książkę, szukać w niej pocieszenia, rozrywki, informacji, rady?

Zwłaszcza, że w tym roku dzięki dotacji z Urzędu Gminy oraz z Biblioteki Narodowej udało się kupić naprawdę dużo nowości wydawniczych z różnych dziedzin: beletrystyki, literatury faktu, książek dla dzieci i młodzieży, pojawiły się poradniki dotyczące różnych aspektów życia.

Na koniec jak zawsze - zapraszamy - nowych i stałych czytelników do odwiedzin w bibliotece. Pamiętajcie także o naszej stronie internetowej:

www.biblioteka.siepraw.pl oraz profilu na Facebooku: Biblioteka Siepraw, gdzie znajdziecie informacje o naszych działaniach oraz nowościach, a także recenzje wybranych książek.

/Hanna Pietrzak-Trzcńska/

Odkrywamy nieznane karty naszej historii

Nawsie - zapomniana część dawnego Sieprawia

Nawsie to określenie, które pewnie dla większości z nas nie jest całkowicie jasne i zapewne mielibyśmy trudności w jego zdefiniowaniu. Tymczasem w czasach średniowiecza i późniejszych była to część wsi nieodzowna do jej prawidłowego funkcjonowania. Czym zatem było owo nawsie? Według współczesnej definicji nawsie to „plac położony w centrum dawnej wsi. Był otoczony zagrodami, często miał kształt wrzecionowaty. Pierwotnie stanowił własność wspólną wsi i służył wspólnym celom. Bardzo często na nawsiu lokalizowany był kościół wraz z otaczającym go cmentarzem. Nawsie bywało także wykorzystywane jako łąka, pastwisko, ale też jako miejsce targów. Z czasem zanikł, zabudowywany”. Nawsie było więc w pewnym sensie odpowiednikiem tego, czym dla miasta jest rynek. Było miejscem użytkowanym przez całą społeczność, na którym koncentrowało się życie danej społeczności.

Zagadnienie genezy i funkcji nawsia nie zostało do dziś w pełni wyjaśnione. Generalnie badacze tego zagadnienia przyjmują, że charakterystyczną cechą nawsia była jego lokalizacja w pobliżu wód zarówno stojących jak i płynących, gdyż to one określały dawne osadnictwo wiejskie. Gdyby Siepraw w obecnym kształcie przenieść do czasów średniowiecza, wielu mieszkańców miałyby problem z codziennym funkcjonowaniem, a to dlatego, że nie mieliby oni dostępu do wody. W średniowieczu (ale również w czasach zupełnie nam bliskich) studnie praktycznie nie istniały. Źródłem dla zaopatrzenia w wodę były mniejsze lub większe zbiorniki deszczówki i przede wszystkim powierzchniowe wody płynące. Dlatego też kluczową sprawą dla mieszkańców była dostępność wody. Taką dostępność zapewniła wspólna własność jaką było nawsie. Dzięki niemu wszyscy mieszkańcy mieli zapewniony dostęp do rzeki. Mogli zatem swobodnie czerpać wodę na użytek domowy, poić bydło i konie, prac bieliznę. Aby taką dostępność zapewnić, nawsie musiało znajdować się również w bezpośrednim sąsiedztwie domów i dróg. Przyjmuje się, że tego typu nawsie było efektem przemyślanej i świadomej akcji osadniczej. Nie oznacza to jednak, że nawsia nie posiadały najstarsze osady o charakterze „samorodnym”.

Wieś jako jednostka osadnicza ulegała w ciągu wieków ciągłym przeobrażeniom. Składało się na nią kilka nieodzownych do jej funkcjonowania elementów, takich jak: drogi dojazdowe, zagrody, pola uprawne, pastwiska, łąki i lasy, system drogowy i wodny. W niektórych przypadkach także folwark szlachecki, kościół i plebania, zagrody młynarzy, karczmarzy, rzemieślników wiejskich. Częścią składową przestrzeni wiejskiej było również nawsie czyli wspólny plac wioskowy. W początkowym okresie kształtowania się państwa polskiego osadnictwo wiejskie miało charakter otwarty i nieunormowany prawnie, dostosowywało się do istniejących warunków terenowych. Do osiedlenia się, wykorzystywano najdogodniejsze tereny, w tym szczególnie położone blisko źródeł wody. W ten sposób powstawały tzw. „wsie samorodne”, które przybierały różne kształty.

Zasadnicze zmiany w kształtach wsi dokonały się we wczesnym średniowieczu na skutek wprowadzenia tak zwanego „prawa polskiego”, a później od XIII wieku tak zwanego „prawa niemieckiego”. Wiązało się to z przebudową całego systemu gospodarczo-społecznego wsi. W zależności od topografii terenu rozwinęły się dwie podstawowe formy wsi: niwowa i łąnowe leśnych. Układ wsi niwowych był dostosowany do terenów nizinnych. Wsie łąnowe leśnych zakładano na terenach wyżynnych i podgórskich. Wieś łąnowe leśnych, jest typową wsią okresu tak zwanej „kolonizacji na prawie niemieckim”. Wsie łąnowe leśnych to także klasyczne osady z nawsiem. Nawsie występuje tutaj jako organiczna część rozplanowania osady. Osadnictwo wyglądało w ten sposób, że po ogólnym wyznaczeniu granic wsi wytyczano w dolinie wzdłuż potoku dogodne miejsca pod zabudowania. Następnie każdemu osadnikowi wyznaczano jednakowy zazwyczaj pas gruntu ciągnący się od zabudowań w górę aż po granicę wsi, którą stanowił zazwyczaj dział wodny. Łąny wytyczano prostopadle do strumienia lub drogi, równomiernie, jeden za drugim, przydzielając je poszczególnym osadnikom, którzy stawiali na nich własne zagrody. Obok każdego łąnu gruntu wytyczano wzdłuż drogę polną. Podobnie było z zabudowaniami; każdy z osadników stawiał je na początku swego gruntu w pewnej odległości od potoku. Wzdłuż szeregu zabudowań biegła zwykle droga wiejska. Rzeczą najistotniejszą jest to, że początek wymierzonych łąnowe nie sięgał strumienia czy rzeki, lecz zaczynał się w pewnej odległości od płynącej czy stojącej wody. Z drugiej strony wody sytuacja wyglądała analogicznie. W ten sposób zostawał pominięty od podziału między osadników pas gruntu z obu stron wody. Ten wspólny pas gruntu położony w centrum wsi, to właśnie nawsie.

Jeśli spojrzymy na wciąż doskonale czytelny w terenie układ centrum dawnego Sieprawia, z łatwością dostrzeżemy, iż został on wytyczony bardzo regularnie. Po obu stronach potoku Sieprawka, który przecina terytorium wsi ze wschodu na zachód, ciągną się w pewnym oddaleniu od siebie dwie niemal równoległe drogi. (Są to dzisiejsze ulice Świętego Jana Pawła II oraz Słowiańska). Prostopadle do tych dróg, na południe i północ biegną szerokie pasy pól oddzielone od siebie bocznymi drogami. Pierwotnie każdy z takich pasów ziemi stanowił własność jednego osadnika. Dziś podzielone na drobniejsze działki należą do kilku lub nawet kilkunastu właścicieli, których domy położone są nie tylko w sąsiedztwie głównej drogi, ale także niekiedy rozrzucone na całej długości pasa gruntu. Charakterystyczne dla centrum dawnego Sieprawia jest to, że między głównymi drogami pozostał pas gruntów ciągnący się wzdłuż rzeki, który nie został rozdzielony między poszczególnych osadników, ale stanowił własność wspólną. Było to tak zwane nawsie. Nie wiemy kiedy dokładnie miała miejsce lokacja Sieprawia, która pozostawiła po sobie czytelny do dziś układ. Zapewne nastąpiło to w XIV, a być może nawet już w XIII wieku. Możemy też z dużą dozą prawdopodobieństwa uznać, że lokacja ta była raczej wtórnym przeorganizowaniem istniejącej już wcześniej osady. Ukształtowany wtedy Siepraw był osadą konsek-

wentnie i planowo wytyczoną i zorganizowaną, w której z pewnością nie było miejsca na żaden przestrzenny chaos.

W roku 1847 został sporządzony tak zwany „kataster galicyjski”. Oprócz szczegółowych map zawiera on także precyzyjne opisy dotyczące powierzchni, struktury własności oraz zagospodarowania poszczególnych działek. Z dokumentu tego dowiadujemy się, że własnością Gminy Siepraw, oprócz działek stanowiących drogi, był również zwarty kompleks gruntów położony w samym centrum Sieprawia. Kompleks ten składał się z dwudziestu parcel gruntowych o łącznej powierzchni 22 morgów austriackich i 958 sążni kwadratowych wiedeńskich. W przeliczeniu na obecnie stosowane miary powierzchni otrzymujemy areal gruntów obejmujących około 13 hektarów. Ten kompleks gruntów należących do Gminy (czyli stanowiących własność wspólną) ciągnął się szerokim pasem wzdłuż potoku Sieprawka. Jego wschodnią granicę stanowił skraj dzisiejszego stadionu sportowego, a od zachodu kończył się około sto metrów przed potokiem Leńczówka (fot.1). Nie jesteśmy jednak w stanie stwierdzić, czy nawsie zobrazowane na mapie katastralnej z połowy XIX wieku odpowiadało temu, które zostało wytyczone w średniowieczu. Od tego czasu żyło na tym terenie ponad 20 pokoleń. Nie da się wykluczyć, że mogły zajść tutaj różne zmiany skutkujące uszczupleniem powierzchni pierwotnego nawsia. Jest bardzo możliwe, że pierwotnie na gruntach wspólnych stanowiących nawsie mogły zostać ulokowane także plac targowy oraz kościół. O tym, że tereny nawsia były wyłączane ze wspólnego użytkowania i dysponowano nimi na inne cele, świadczą zachowane wypiski z ksiąg protokołów Gminnej Rady w Sieprawiu z drugiej połowy XIX i początków XX wieku. I tak 11 października 1867 roku zezwolono Jakubowi Prociakowi (sieprawskiemu młynarzowi) na wybudowanie domu na pastwisku gminnym zwanym „Nawsie”. 10 grudnia 1869 roku wyrażono zgodę na sprzedaż spichlerza gminnego w centrum wsi na „Nawsiu”. Z kolei 29 marca 1906 roku została podjęta uchwała o wydzierżawieniu pastwiska gminnego prywatnym użytkownikom.

Sieprawskie nawsie istniało jeszcze w tradycyjnej formie w okresie międzywojennym. Dowodzi tego pismo Urzędu Gminnego w Sieprawiu do Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Krakowie z dnia 19 stycznia 1922 roku. Oto treść tego dokumentu: „Odnosnie do tamtejszego okólnika z dnia 30.12.1921 L1882, podpisana Zwierzchność gminna donosi, że pastwisk pozostających pod zarządem gminnego Urzędu, znajduje się w gminie tutejszej 14 morgów, gospodarzy którzy korzystają z tegoż pastwiska jest 70, którzy wypasają bydła około 300 sztuk, pastwisko jest lichej jakości z powodu braku poprawy.” Pismo opatrzone jest pieczęcią Gminy Siepraw przedstawiającą słońce, a podpisał je Naczelnik gminy Michał Dziura (fot.1). Tak więc w okresie międzywojennym istniały nadal w Sieprawiu grunty wspólne, użytkowane w tradycyjny rolniczy sposób. Jednak

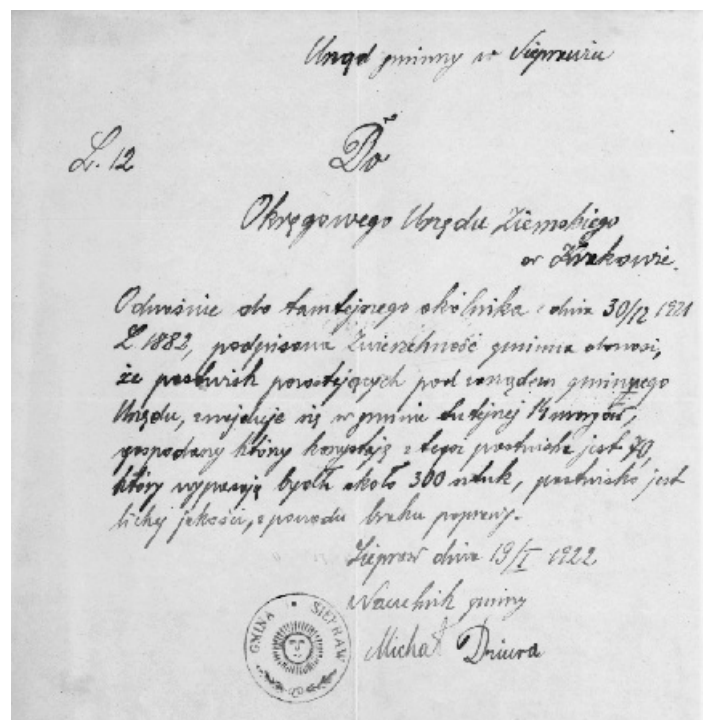
już w tym czasie zaczęły następować zmiany w sposobie wykorzystania tych terenów. Na tych właśnie gruntach wzniesiono Dom Ludowy, który jednak również był miejscem wykorzystywanym przez całą społeczność. Tak więc w pewnym sensie kontynuował tradycję wspólnego wykorzystywania tych terenów.

Również i dziś w Sieprawiu ciągle widoczne są relikty dawnego nawsia. Na jego terenach znajdują się dzisiaj dwa boiska sportowe, poczta, remiza straży pożarnej oraz kompleks Słoneczny Park. W ten sposób kontynuowana jest sięgająca średniowiecza tradycja wspólnego użytkowania tych terenów.

/Stanisław Konarski/

Literatura:

- A. Pitala, F. Batko, Siepraw p. Parafia i jej kościoły, Gmina, WAM, Kraków 1994,.
- R. Reinfuss, Układy rolne i kształty wsi w “Monografia powiatu myślenickiego” t.2 “Kultura ludowa” Wyd. Lit. Kraków 1970.
- J. Burszta, Zagadnienie “nawsia” w osadnictwie wiejskim, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, Warszawa 1954.
- Dorf Siepraw in Galizien Bochniaer Kreis 1847 - mapa z zasobów Archiwum Narodowego w Krakowie (sygn. k. Myśl. 61).

Fot.1. Pismo Urzędu Gminnego w Sieprawiu z 1922 roku w sprawie użytkowania gruntów gminnych (ze zbiorów Stanisława Konarskiego).

O potajnym ślubie

Przygotowując publikację o działalności Armii Krajowej w Dobczycach i okolicy, odbyłem wiele spotkań i rozmów z uczestnikami i świadkami zmagania z okupantem. Czas sprawił, że nie ma ich już wśród żyjących. Moi rozmówcy, chociaż mieli siwe włosy i pochylone latami plecy, dobrze pamiętali zdarzenia i przeżycia z lat młodości

oraz nie ukrywali swoich emocji i wzruszeń. Z rozmów, oprócz wiadomości ważnych dla historii małej ojczyzny, wyniosłem też pewne refleksje i przemyślenia. Interesowały mnie również postawy ludzkie w tamtych czasach bohaterstwa, poświęcenia i wierności, ale także, na szczęście

występujące rzadko, postawy wręcz przeciwstawne.

Na pytania, czy wynieśli coś dobrego ze swojej przynależności i działalności w AK, prawie wszyscy odpowiadali, że wielkim dobrem były zawarte wówczas wierne i dożgonne przyjaźnie, scementowane wspólnymi niebezpieczeństwami i trudami. W czasach, pełnych śmiertelnych zagrożeń i poświęceń, zawiązywały się nie tylko przyjaźnie, ale także rozbudzały się głębokie, trwałe uczucia, kończące się małżeństwami. O jednym z nich wspomniałem w numerze 4 (87) 2019 „Z Czterech Stron Gminy”. Abym napisał coś więcej o potajnym ślubie, znów zaproponowali mi Czytelnicy. Dlatego postaram się o nim opowiedzieć.

12 września 1944 r. Celina Drozdowicz ps. „Rusałka”, mieszkanka Dobczyc, sanitariuszka i łączniczka AK, mająca wówczas 18 lat, dochowując przysięgi, wraz ze swoją starszą siostrą wyruszyły z domu, pożegnane przez mamę znakiem krzyża nad głowami. Z przygotowanymi wcześniej opatrunkami, na rowerach, dotarły na miejsce bitwy partyzantów z Niemcami. Dzień po bitwie podczas patrolu, w potyczce z Niemcami został ciężko ranny Franciszek Mróz ps. „Żółw”, liczący 34 lata. Rannego, po udzieleniu mu pierwszej pomocy przez lekarza, wozem konnym przewieziono do szpitala polowego w Zakliczynie, a później dla bezpieczeństwa do Łyczanki, gdzie siostry Drozdowiczówny opiekowały się chorym.

Prawdopodobnie to w Zakliczynie i w Łyczance między Celiną i Franciszkiem zawiązała się nić sympatii, mimo sporej różnicy wieku (16 lat). Ci, którzy pamiętali Celinę, z podziwem wyrażali się o jej wdzięku i urodzie. Po zakończeniu działań wojennych w 1945 r. wielu partyzantów AK nie pogodziło się z ustrojem, narzuconym przez komunistów i znów zeszedli do podziemia. Wśród nich byli Celina Drozdowicz i Franciszek Mróz, który pod zmienionym pseudonimem „Bóbr” zorganizował tajny oddział, zwalczający władzę ludową. Celina została łączniczką w oddziale „Bobra”. 10 listopada 1946 r., na skutek donosu, aresztował ją Urząd Bezpieczeństwa. Zabrali ją z lekcji w gimnazjum w Dobczycach. W areszcie poddawana była podczas przesłuchań torturom fizycznym i psychicznym. Mróz uniknął wtedy aresztowania i nadal działał w konspiracji, tropiony usilnie przez UB i wojsko. Po wyjściu z więzienia Celina powróciła do Dobczyc.

We wrześniu 1948 r. Celina i Franciszek wzięli potajny ślub, którego okoliczności obrosły do dzisiaj legendą. Krążą o nim we wspomnieniach niekiedy sprzeczne opowieści. Nic dziwnego, bo wydarzenie miało wręcz sensacyjny przebieg. Ślub odbył się w ścisłej konspiracji w kościele w Dziekanowicach, nocą, przy wygaszonym świetle, a państwo młodzi i świadkowie skradali się do kościoła pojedynczo. O ślubie syna nie wiedziała nawet matka Mroza. Ślubu udzielił ks. Stefan Muniak, proboszcz parafii w Dziekanowicach. O zdarzeniu tym ktoś doniósł na UB i ks. Muniak został aresztowany. Pisałem o tym we wspomnianym wyżej artykule. Przypomnę, że za udzielenie ślubu sąd skazał księdza na karę 7 lat pozbawienia wolności i utratę praw publicznych na 2 lata. W więzieniu przesiedział prawie 5 lat, zwolniony za dobre sprawowanie, powrócił do Dziekanowic w 1955 r.

Dzięki życzliwości Pana Ziemowita Kalinowskiego z Myślenic, znawcy tematu Żołnierzy Wyklętych - Niezłomnych na ziemi myślenickiej, dotarłem do

dokumentów Instytutu Pamięi Narodowej, dotyczących ks. Stefana Muniaka. Ich kserokopie, które posiadam, liczą kilkadziesiąt stron. Aby zainteresowani Czytelnicy poznali bliżej okoliczności potajnego ślubu, zacytuję fragmenty protokołu rozprawy głównej, toczącej się przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko ks. Muniakowi. Podczas rozprawy ksiądz zeznał:

„Niepamiętnego mi bliżej dnia we wrześniu 1948 r. zgłosiła się do mnie narzeczona Mroza i prosiła, abym udzielił jej ślubu z Mrozem Franciszkiem. Zapytałem wówczas narzeczonej Mroza, Drozdowiczówny, czy zastanowiła się nad swoim przedsięwzięciem, na co oświadczyła mi, że zastanowiła się. Ja wtedy oświadczyłem Drozdowicz, że ślubu takiego udzielię im. Drozdowicz, będąc u mnie, prosiła mnie wówczas o udzielenie ślubu w tajemnicy, bez zapowiedzi, ze względu na bezpieczeństwo własne, jak i jej narzeczonego. Drozdowicz nie mówiła mi wtedy, kim jest jej narzeczony.

Wtedy, kiedy Drozdowicz była u mnie, pytałem ją, jakie to ma być niebezpieczeństwo, na co odpowiedziała mi, że narzeczony jej ukrywa się. Oświadczyłem wówczas Drozdowicz, że w tej sprawie muszę się porozumieć z władzami kościelnymi z zapytaniem o możliwościach udzielenia takiego ślubu, a o decyzji tych władz powiadomię ją. W powyższej sprawie zwracałem się pisemnie do Kurii Biskupiej w Krakowie, do kanclerza ks. Mazanka. W liście tym nie pisałem, że chodzi o udzielenie ślubu człowiekowi, który się ukrywa, a jedynie napisałem, że narzeczeni życzą sobie, aby ślub odbył się bez zapowiedzi.

Na moje pismo wysłane do Kurii Biskupiej otrzymałem odpowiedź pisemną, w której ks. Mazanek wyraził zgodę na udzielenie ślubu bez zapowiedzi. Odpowiedź Kurii Biskupiej przekazałem Drozdowicz Celinie, przy czym powiedziałem, iż mogą się zgłosić, to im ślubu udzielię w tajemnicy. W dniu 21 września 1948 r. wieczorem zgłosili się do mnie do kościoła Mróz Franciszek i Drozdowicz Celina oraz około czterech osób, których ja nie znałem i wtedy udzieliłem ślubu Mrozowi i jego narzeczonej. Po ślubie przyszedł do mnie Mróz, mąż Drozdowiczówny, i powiedział, że dzień ten jest najszczęśliwszym w jego życiu i że czuje się podniesiony na duchu.”

Niestety, nowożeńcy niedługo cieszyli się małżeństwem. 10 października 1950 r., na skutek zdrady, w Winiarach koło Dobczyc Franciszek Mróz został podstępnie aresztowany przez UB. Podczas jego aresztowania UB zabiło dwóch młodych członków oddziału Mroza. Byli to: Tadeusz Lenart i Emil Przepiszewski. Do dzisiaj, mimo usilnych poszukiwań, nie odnaleziono ich grobów. Wyrokiem WSR w Krakowie 12 maja 1951 r., za zamiar zmiany przemocą ustroju i dążenie do tego celu, Franciszek Mróz został skazany, jak wielu Żołnierzy Wyklętych - Niezłomnych, na karę śmierci. Wyrok wykonano w Więzieniu Montelupich w Krakowie 25 czerwca 1951 r. Grób jego znajduje się na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie. Miał być bezimienny, lecz odnaleźli go i oznaczyli przyjaciele z konspiracji. Na zakończenie dodam, że Franciszek Mróz nikogo nie pozbawił życia.

/Piotr Pręcerek/

Uczczono Halniaka

5 września w kościele św. Michała Archanioła w Sieprawiu ks. Czesław Stożek - Proboszcz z Zawady, odprawił mszę świętą w intencji lokalnego bohatera podziemia antyhitlerowskiego, żołnierza Armii Krajowej, ppor. Józefa Fijałkowskiego (ps. „Halniak”, „Odwet”) oraz Jego Rodziny, którzy zostali zamordowani przez Niemców w 1944 roku.

Po mszy w kościele zgromadzeni przeszli na cmentarz parafialny, gdzie pochowany jest ppor. Fijałkowski. Tam odsłonięto i poświęcono tablicę ku pamięci „Halniaka” i Jego Rodziny. W uroczystości wzięły udział Jan Fijałkowski, najmłodszy brat „Halniaka” który cudem uratował się przed śmiercią ze strony hitlerowców, członkowie Grupy Rekonstrukcyjno - Historycznej AK „Murawa”, działającej przy LO w Myślenicach, strażacy OSP Zawada, przedstawiciele Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych. Sieprawian reprezentował m. in. Wójt Gminy

Siepraw Tadeusz Pitala.

/Michał Baran/

Z życia stowarzyszeń

Ratujemy zabytkową kapliczkę

Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej złożyło w dniu 13 marca 2020 roku wniosek w naborze 14/2020/6 na realizację zadania: Przeprowadzenie prac konserwatorskich obrazów i rzeźb w kapliczce znajdującej się w Sieprawiu w ramach Przedsięwzięcia: Zachowanie dziedzictwa lokalnego. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie przez Radę Lokalnej Grupy Działania Turystyczna Podkowa i zastał przesłany do dalszej aprobaty przez Województwo. Po ostatecznej ocenie i przyznaniu środków,

Stowarzyszenie wyłoni wykonawcę, który przeprowadzi renowację bezcennych dzieł.

/Piotr Nowak
Przewodniczący Stowarzyszenia
Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej/

X Kwesta w Zakliczynie - zapowiedź

Ze środków zebranych dotychczas odnowiono 18 nagrobków

W Dniu Wszystkich Świętych na cmentarzu parafialnym w Zakliczynie prowadzona będzie po raz dziesiąty kwesta na rzecz renowacji i zachowania dla przyszłych pokoleń wiekowych, zniszczonych przez czas nagrobków naszych przodków, szczególnie tych pochówków, których już nikt nie pamięta.

Ze środków zebranych dotychczas odnowiono 18 nagrobków na obecnym cmentarzu i kilka pomników na cmentarzu na Podlesiu. Z poprzednich kwest zebrano na ten szczytny cel 65.296,43 PLN i 139,04 Euro. Z zapowiadanej kwesty planowane jest przywrócenie do dawnego wyglądu 2 nagrobków na cmentarzu głównym, są to miejsca wiecznego spoczynku: Mikołaja Chlebdy zm. 30/3 r.1897, znajdującego się w rzędzie 8, po prawej stronie blisko brzozy oraz Barbary Baran zm. w 1939 r.- rząd 20, przy kaplicy za amboną. Na starym cmentarzu na Podlesiu, jeżeli zostaną środki wyremontowany zostanie nagrobek Katarzyny Firkoway zm.1913.7.11 (pisownia z zachowanej inskrypcji na płycie nagrobnej).

Jak co roku do składania datków zachęcać będą kwestarze: młodzież pod pieczę ks. Piotra Fąfrowicza, nowego naszego Wikariusza (przez lata czynił to ks. Damian Zajac, któremu należą się serdeczne podziękowania za mobilizowanie młodzieży do uczestnictwa w naszej akcji), członkowie: Rady Parafialnej i Stowarzyszeń z terenu naszej Parafii oraz Wolontariusze, którzy nigdy nam nie odmawiają i włączają się w nasze działania. Patronat nad kwestą objął Proboszcz ks. Józef Stopka.

Do puszek można będzie składać datki w godz. 8⁰⁰-17⁰⁰.

/Koordynator Kwesty
Wiesław Świech/

XI Kwesta w Sieprawiu

Już po raz jedenasty Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej wraz z uczniami Szkoły Podstawowej w Sieprawiu, przy wsparciu Parafii Siepraw, przeprowadzi kwestę na ratowanie bezpowrotnie ginących nagrobków.

W dniu 1 listopada przy dwóch wejściach na cmentarz Parafialny będą zbierane datki do skarbon. W ciągu szeregu lat udało się już uratować wiele cennych nagrobków, dzięki hojności odwiedzających nasz cmentarz.

Z datków z zeszłego roku (6256,21 zł) będzie

zrekonstruowany pomnik Księdza Oramusa. Została już zrobiona odkrywka ziemna oraz wstępny projekt. Prosimy o wsparcie naszej akcji. Wielkie Bóg Zapłać!

/Piotr Nowak
Przewodniczący Stowarzyszenia
Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej/

Piłka nożna w Jordanie Zakliczyn

Po dłuższej przerwie, spowodowanej pandemią, wznowione zostały rozgrywki piłkarskie w klasach niższych. Sezon 2019/2020 zakończył się na rundzie jesiennej, po której drużyna seniorów z Zakliczyna zajmowała wysokie, 4 miejsce w tabeli. Rundy rewanżowej, wiosennej nie rozegrano. Po rozegraniu 8 meczy w obecnej rundzie jesiennej sezonu 2020/2021 dorobek I drużyny to 6 pkt zdobytych, na co składa się 2 zwycięstwa i aż 6 porażek, przy bardzo niekorzystnym stosunku bramkowym 4-18. Martwią kibiców zakliczyńskiej drużyny rozmiary ponoszonych porażek np. 4-1 z Gdovią. Tylko 4 gole zdobyte w 8 meczach również chwały nie przynoszą. Jediną pociechą jest to, że w ubiegłych latach zespół powoli się rozkręcał, odrabiając straty pod koniec rundy i w rewanżach. Rodzi się pytanie czy czeka nas jedynie walka o utrzymanie się w obecnej klasie rozgrywek.

Zaplecze I drużyny, juniorzy awansowali w tym sezonie do I ligi okręgowej grupy myślenicko-wielickiej. W dotychczas rozegranych 5 meczach z dorobkiem 7 pkt

zajmują 5 miejsce w tabeli (2 zw. 1 rem. 2 por.), bramki 35-15. Ze składu zespołu 7 zawodników gra w I drużynie seniorów ogrywając się po okiem swych bardziej doświadczonych kolegów.

Trampkarze w 2 meczach III ligi myślenickiej nie zdobyli jeszcze punktów, strzelając 3 bramki i tracąc ich 24.

Młodzicy grający w III lidze okręgowej, po 4 meczach zajmują 4 miejsce w tabeli z dorobkiem 4 pkt (1 zw. 1 rem. 2 por.), bramki 7-14. W zespole tym występuje 5 dziewcząt, z których najstarsze są z rocznika 2005.

Ogółem do obecnych rozgrywek zgłoszonych jest 86 zawodników - 24 seniorów, 23 juniorów, 23 trampkarzy i 16 młodzików.

Trzymamy kciuki za sukcesy sportowe wszystkich zespołów Jordana w następnych meczach.

/Wiesław Świech/

Paleotrening, paleoćwiczenia na czas pandemii i nie tylko

Dlaczego paleoćwiczenia? Prezentowany zestaw 4 ćwiczeń znany każdemu choćby ze szkoły jest uniwersalny, kształtuje i poprawia sprawność siłową potrzebną zarówno sportowcom, jak i wszystkim osobom chcącym zachować lub wzmocnić swoją kondycję fizyczną. Nasi dalecy przodkowie przed wieloma tysiącami lat stosowali te ćwiczenia w sposób naturalny jako część aktywności codziennej. Od sprawności fizycznej zależało życie i przeżycie każdego kolejnego dnia. To czy byli zdolni do szybkiego poderwania się do biegu goniąc zwierzynę lub uciekając przed nią, do wspięcia się na drzewo lub skałę, decydowało o życiu lub śmierci. Stąd ćwiczenia, które w wielu publikacjach dotyczących treningu siłowego nazywane są "bazowymi", ja pozwoliłem sobie nazwać "paleo-ćwiczeniami".

Mam nadzieję, że zachęcę Państwa do systematycznych treningów, bo choć zagrożenie, że będziemy musieli uciekać przed dziką zwierzyną nie jest obecnie zbyt wielkie, to jednak nabyta kondycja fizyczna przyda się, aby stawić czoła dzisiejszym wyzwaniom cywilizacyjnym.

Do treningu potrzebujemy 2m² powierzchni w mieszkaniu. Idealnie byłoby gdyby te 2m² znajdowały się w stałym miejscu nie kolidującym z potrzebami innych domowników. Potrzebna będzie nam mata (gumowa lub piankowa) oraz drążek stały lub rozporowy.

Pora dnia o jakiej przeprowadzamy trening powinna być w miarę możliwości stała. Jest to bardzo istotne ze względu na specyficzną cechę mózgu, który po pewnym czasie dostraja swoją aktywność do powtarzających się godzin treningu. Pamiętajmy, że trening siłowy to nie tylko praca mięśni, ale i mózgu, a wraz z nim całego systemu nerwowego.

Treningujemy 3 razy w tygodniu w taki sposób, aby dni treningu nie następowały bezpośrednio po sobie i były oddzielone dniami odpoczynku lub innej niż siłowa aktywności fizycznej (np. bieganie, rower, wycieczka).

Mięśnie rosną i nabierają sprawności w dniach odpoczynku po treningu, a nie w dniach treningowych! To bardzo ważna informacja dla niecierpliwych, którzy często po latach bezruchu chcieliby „teraz i natychmiast” widzieć efekty ćwiczeń.

Trening składa się z określonej liczby serii, a seria składa się z określonej liczby powtórzeń.

Przykład:

Ćwiczeniem jest podciągnięcie się na drążku

Wykonujemy pierwszą serię w ramach której podciągamy się bez przerw 5 razy. Następnie odpoczywamy 1 minutę i wykonujemy drugą serię, podczas której znowu pociągamy się 5 razy. Następuje 1 minuta odpoczynku, po którym rozpoczynamy trzecią serię jeszcze raz powtarzając podciągnięcia na drążku 5 razy.

Podsumowanie:

Wykonaliśmy 1 ćwiczenie, 3 serie, 15 powtórzeń (lub 3 serie po 5 powtórzeń).

Przerwy pomiędzy seriami, zwane interwałami odpoczynkowymi, są bardzo istotne dla ustabilizowania oddechu i pracy serca. Ich ustalenie jest sprawą indywidualną każdego

ćwiczącego i zależy od stopnia wytrenowania, aktualnej kondycji fizycznej i stanu zdrowia. Początkujący powinni odpoczywać między seriami dłużej, do momentu ustabilizowania oddechu, niekiedy nawet 2 minuty.

Intensywność treningu jest pojęciem ściśle związanym z ilością serii i wykonywanymi w ramach serii powtórzeniami. Początkującym zalecam wykonywanie 3 serii w ramach tego samego treningu. Ilość powtórzeń dobieramy tak, aby nie była to maksymalny wysiłek, ale by w „rezervie” pozostało jedno lub dwa powtórzenia. Zalecenia te nie obowiązują dla osób dłużej trenujących.

Ćwiczenie I

Podciąganie oburącz na drążku

Drążek mocujemy tak, aby można było do niego sięgnąć bez doskoku. Drążek chwytamy oburącz podchwytem na szerokość barków (kciuki na zewnątrz), przechodzimy do zwisu z lekko podkurczonymi nogami. Podciągamy się tak, aby drążek znajdował się na wysokości brody i łagodnie opuszczamy do pozycji wyjściowej. Cały czas utrzymujemy napięcie mięśni ramion, nie prostując ich całkowicie w dolnej pozycji.

Ćwiczenie jest niezastąpione jeśli chcemy dysponować tzw. „siłą funkcjonalną”, kształtuje siłę ramion, barków i górnych części mięśni klatki piersiowej. Znane i stosowane we wszystkich armiach świata.

Ćwiczenie wykonywane nachwytem (chwyt „ptasi”, kciuki do środka) jest trudniejsze lecz dodatkowo wspaniale wzmacnia i modeluje mięsień najszerzy grzbietu tzw. „trójkąt” pleców.

Wariant łagodniejszy dla osób z delikatnymi dłońmi i nadgarstkami, polecany też dla płci pięknej, polega na wykonywaniu podciągnięcia z pozycji stojącej bez zwisu na rękach. Na początek wystarczy sama próba podciągnięcia się i napięcia mięśni. Podciągnięcie może też być wykonane z lekkiego podskoku. Po kilku lub kilkunastu próbach wykonasz to ćwiczenie wzorowo bez odbicia i podskoku podciągając się samymi ramionami.

Ćwiczenie II

Pompki

Ćwiczenie wykonujemy na macie, która daje lepszy komfort i stabilność dłoniom. Z pozycji leżącej przodem wypychamy ciało siłą ramion do ich wyprostów. Powoli opadamy aż do momentu zetknięcia się klatki piersiowej z matą. Cały czas tułów i nogi w jednej linii. Wersja łagodniejsza polega na użyciu kolan, a nie stóp, jako podparcia. Można też użyć parapetu, stołu lub krawędzi wanny jako oparcia dla dłoni.

Ćwiczenie wzmacnia wiele grup mięśniowych, przede wszystkim jednak mięśnie klatki piersiowej, barków i mięsień trójgłowy ramienia (z racji swojego klinowatego kształtu zwany "sierżantem"). Poza tym mięśnie brzucha i

grzbietu, ale tylko wtedy gdy ciało podczas ćwiczenia utrzymywane jest w jednej linii bez załamania w biodrach. Znanych jest wiele wariantów tego ćwiczenia ze względu na jego silne oddziaływanie na mięsień piersiowy większy. Mięsień ten ma specyficzny wachlarzowaty kształt i przyrośnięty jest do części żebrowej mostka do obojczyka i do kości ramiennej. W zależności od ułożenia dłoni i ramion podczas ćwiczenia aktywuje różne partie tego mięśnia.

Ćwiczenie III

Skłony tułowia z leżenia na plecach

Z pozycji wyjściowej leżenia na plecach z ugiętymi w kolanach nogami wykonujemy skłon w kierunku kolan. Ruch zaczynamy od przyciągnięcia brody w stronę klatki piersiowej, a następnie wydechając powietrze płynnie skłaniamy tułów w stronę kolan. Ćwiczenie wykonujemy płynnie, niezbyt szybko powracając do pozycji leżenia na plecach. Uwaga! Ćwiczenie wykonywane bez przyciągnięcia brody do klatki piersiowej zwiększa wygięcie kręgosłupa w części lędźwiowej i prowadzi do kontuzji (lordoza lędźwiowa). Ważna jest synchronizacja oddechu z ruchami ciała. Wydech wykonujemy podczas skłonu, wdech przy powrocie do pozycji wyjściowej.

Pamiętać należy, że już sama próba wykonania ćwiczenia polegająca na spięciu mięśni brzucha i przyciągnięcia brody do mostka jest wartościowa i skuteczna. Uwaga ta skierowana jest do osób mających początkowe trudności z wykonywaniem ćwiczenia prawidłowo.

Klasyczne ćwiczenie wzmacniające mięśnie brzucha jest, pomimo popularności, bardzo często wykonywane nieprawidłowo przez co nie pomaga, ale szkodzi kondycji i jest przyczyną dysfunkcji i bólu kręgosłupa. Wykonywane wg wcześniejszych zaleceń będzie bezpieczne i poprawi Wam sylwetkę.

Mięśniem najciężej pracującym jest mięsień prosty brzucha (zwany potocznie "kaloryferem"). Jeśli podczas skłonu będziemy obracać ciało kierując bark do przeciwstawnego kolana aktywujemy mięśnie skośne brzucha. Polecam ten wariant.

Ćwiczenie IV

Przysiady

Pozycja wyjściowa: stoimy rozstawiając stopy na szerokość ok. 2 stóp, tzw. pozycja wartownika. Wykonujemy przysiad niepełny, kąt pomiędzy udami a podudziami powinien wynosić ok 45°. Wykonywanie przysiadu w takim zakresie ruchu jest bezpieczne dla kolan, szczególnie dla osób z nadwagą. Synchronizujemy oddech z wykonywanym

ruchem, wyprost wdech, przysiad wydech.

Istnieje wersja tego ćwiczenia polegająca na wstawaniu i siadaniu na ławeczkę, krzesło lub taboret o różnej wysokości. Ćwiczenie wykonujemy płynnie i rytmicznie. Ćwiczenie obciąża przede wszystkim mięśnie uda popularnie zwane "czwórkami". Wykonywane dokładnie i wolno, z wyprostowanym tułowiem wzmacnia również mięśnie pleców i brzucha. Ćwiczenie jest łatwiejsze, gdy pod pięty podłożymy niewielką podkładkę.

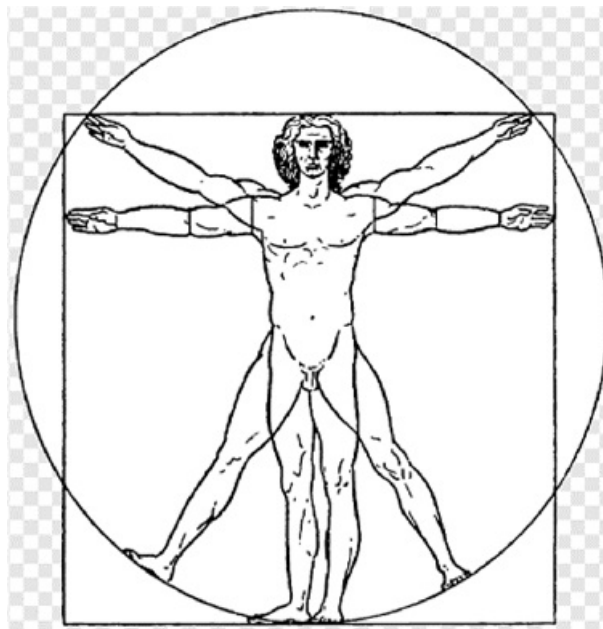
Przedstawiony zestaw prostych, popularnych ćwiczeń siłowych znanych ze szkoły, pozwoli Wam znacząco poprawić lub utrzymać kondycję, nie tylko w czasach pandemii. Nie oczekujcie jednak rezultatów „tu i teraz”. Pierwsze odczuwalne i widoczne efekty pojawią się po około 3 miesiącach.

Bądźcie systematyczni i dokładni w treningach. Prezentowany zestaw może być elementem stałego treningu bez względu na wiek, ale pod warunkiem braku przeciwwskazań zdrowotnych.

Na koniec uwaga bardzo istotna ze względu na ochronę Waszego zdrowia. Nigdy pod żadnym pozorem nie trenujcie na tzw. bezdechu. Pierwsze treningi poświęćcie na dokładne wykonywanie ćwiczenia i zgranie oddechu z wykonywanymi ruchami ciała i kończyn. Ćwiczenie na bezdechu prowadzi do poważnych zaburzeń układu sercowo-oddechowego.

Życzę wspaniałych treningów i wiele satysfakcji z osiągniętych rezultatów. Trenuj bezpiecznie i rozsądnie.

/Andrzej Szuperski/

Koncert charytatywny „Przełamać strach”

W niedzielę 30 sierpnia 2020 w starym kościele w Sieprawiu odbył się koncert charytatywny na rzecz dzieci z powikłaniami poszczepiennymi oraz z chorobami onkologicznymi.

Podczas okazałej i bardzo profesjonalnie przygotowanej imprezy zbierano fundusze na rzecz

Antosia z Warszawy, który choruje na gruźlicę oraz Tobiasza z Łyczanki, cierpiącego na komplikacje poszczepienne.

W koncercie wzięli udział znani i cenieni nie tylko w Polsce, ale i na świecie artyści: sopranistka Elżbieta Towarnicka, śpiewaczka Miranda Gołębiowska-

Exner, jazzman Marek Bałata, aktor i piosenkarz Ivan Komarenko. Poza tym wystąpili: Dominika Dominiak, Wassim Ibrahim, Chór w Kontakcie oraz Zespół Ani 1.

Organizatorami koncertu byli: Fundacja Dar Jonasza, Kasia Kasia i Katarzyna Lason.

/Redakcja/

WIDOK NA NAS

„Widok Na Nas” jest projektem realizowanym przez, powstałą z inicjatywy mieszkańców naszej gminy, grupę Sieprawske Horyzonty. Założeniem projektu jest stworzenie dwóch filmów dokumentalno-reportażowych, obrazujących społeczne nastroje wywołane pandemią COVID-19. Filmy będą nośnikiem informacji na temat tego, w jaki sposób w tym czasie zmieniał się otaczający nas świat. Tematy te związane są z codziennością, naszą aktywnością sportową, działalnością kulturalną, sferą duchową, pracą, nauką i więzami rodzinnymi. W materiałach filmowych znajdują się rozmowy z zaproszonymi przez grupę Siepraw-

skie Horyzonty aktywnymi liderami społeczności lokalnej. Grupa inicjatywna w celu komunikacji z odbiorcami oraz na potrzeby promocji przedsięwzięcia wykorzystuje media społecznościowe i ogólnodostępne platformy typu YouTube. Publikacja filmów planowana jest na listopad bieżącego roku.

Projekt dofinansowano ze środków programu „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce, Fundację Sztuki, Przygody i Przyjemności ARTS oraz Gminę Siepraw.

/Sieprawske Horyzonty/

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE

arts FOUNDATION
OF ART, ADVENTURE AND PLEASURES

Ta trudna bioróżnorodność

Ostatnio sporo się mówi i słyszy na temat bioróżnorodności: niektórzy twierdzą, że to coś, co trzeba pielęgnować i chronić; niektórzy z kolei uważają ochronę bioróżnorodności za wymysł ekologów broniących „ptaszków i motylków”.

Czym tak naprawdę jest to zjawisko? Według definicji (cytuję za ekologia.pl) bioróżnorodność to różnorodność biologiczna, która dotyczy życia na wszelkich poziomach. W kontekście środowiska naturalnego i jego ochrony najczęściej mowa jest o bioróżnorodności gatunkowej, która dotyczy różnorodności gatunków roślin, zwierząt i mikroorganizmów występujących na Ziemi. Im jest ona większa, tym stabilniejsze jest środowisko. Czyli w dużym skrócie - im większa bioróżnorodność - tym lepiej dla nas wszystkich. Tym zdrowsze jest nasze otoczenie.

Na co dzień raczej nie zaprzątamy sobie głów bioróżnorodnością. O kwestiach ochrony środowiska często myślimy jako o sprawach dla rządzących, dla ministerstw i ustawodawców; ważne decyzje nie zapadają przecież na tak niskim szczeblu, jak nasz własny, domowy - takie sprawy lepiej zostawić specjalistom. Nic bardziej myłego - przynajmniej w przypadku bioróżnorodności. Nie jest ona bowiem czymś, co w cudowny sposób pojawi się po podpisaniu odpowiedniej ustawy albo po apelu kogoś ważnego. Bioróżnorodność jest czymś, na co mamy istotny wpływ i co sami współtworzymy. Jak?

Lubię patrzeć na zagadnienie różnorodności biologicznej i naszą w nim rolę w taki sposób: nasz ogród i nasze otoczenie są nie tylko naszą własnością. Nawet jeśli mamy odpowiedni akt notarialny - jest to terytorialny akt własności, który podpisujemy między „swoimi”, czyli między ludźmi. Podobnie na „własność” jakiegoś terytorium umawiają się ze sobą zwierzęta, a pewnie i niektóre rośliny. Nasza działka, nasze terytorium, jest zapewne także terytorium jakiegoś kreta, normicy, sikorek. Czy nam się to

podoba, czy nie - oprócz nas na naszej działce mieszka cała masa przeróżnych stworzeń i roślin. Co więcej, prawdopodobnie na długo przed naszym tutaj przybyciem „nasz” teren był już zamieszkały i podzielony - mniej lub bardziej zgodnie - przez żyjące tu drzewa, pokrzywy, mniszek lekarski, krety, ślimaki, ptaki, dziki czy mszyce. Często o tym zapominamy - i myślimy, że tylko my, ludzie, w naszym ogrodzie jesteśmy u siebie. Dzielimy rośliny i zwierzęta wokół nas na te, które są pożyteczne i w związku z tym są mile widziane - oraz na szkodniki, które w najlepszym razie są nieproszonymi gośćmi, w najgorszym - zostają potraktowane chemiczną trucizną albo innego rodzaju bronią. Pewnie, że wygodniej i ładniej żyje się bez mszyc na różach - ale pamiętajmy, że likwidując mszyce w sposób sztuczny, przyczyniamy się do niszczenia bioróżnorodności. W sytuacji ekstremalnej taka postawa prowadzi do katastrofy: znanym na cały świat przypadkiem tępienia bioróżnorodności była słynna akcja walki z czterema plagami (chodziło o szczury, wróble, komary i muchy) w latach 50. w Chinach. Późniejsze, straszne skutki tej decyzji odbiły się bolesnym piętnem na wielu pokoleniach mieszkańców Chin.

Dla mnie bioróżnorodność oznacza przede wszystkim dzielenie się przestrzenią, którą zajmujemy ja i moja rodzina z innymi jej mieszkańcami. Na tyle, na ile jest to możliwe - bo oczywiście nie propaguję tutaj dzielenia domu ze szczurami czy kunami. Ale jakoś trudno mi uwierzyć, że znany biblijny cytat o czynieniu sobie Ziemi poddanej może w praktyce oznaczać betonowanie kostką brukową jak największych przestrzeni wokół domu (bo wygodnie), spryskiwanie herbicydami każdego chwasta (żeby kostka ładnie wyglądała), posypywanie trucizną ślimaków (bo zjadły nam funkcie) oraz zabijanie kreta łopatą (bo ryje nam trawnik). Chyba jednak nie o to w tym wszystkim chodzi, żeby tylko nam się żyło wygodnie i przyjemnie.

Większość z nas, mieszkańców gminy Siepraw, ma to szczęście i przywilej, że może cieszyć się choć niewielkim skrawkiem ziemi, kawałkiem świata, który możemy kształtować według własnych gustów, możliwości i przekonań. Korzystajmy z tego prawa mądrze i pozwólmy, aby w naszych ogrodach jak najwięcej stworzeń czuło się u siebie. Jak to zrobić? Oto kilka prostych rad:

- nie kośmy za często trawników i nie pozbywajmy się z nich roślin, które nie są trawą: mniszki lekarskie w stadium

dmuchawca to pożywienie wielu ptaków (ich nasionami regularnie pożywiają się u mnie dzwońce i makolągwy), a kwitnące koniczyny to wabik dla pszczół;

- zostawmy - w miarę możliwości - jakieś samosiejki na swoim terenie; nada to naszemu otoczeniu naturalny charakter, a przy okazji - oszczędzimy na kupnie drzew czy krzewów;

- nie betonujemy zbyt przestrzemi wokół domu: brukowa kostka może i jest wygodna, ale nie przepuszcza wody (przez co szybko „ucieka” ona z podłoża). Z kolei latem taki betonowy plac zmienia się w rozgrzaną patelnię;

- zrezygnujmy ze stosowania herbicydów zawierających rakotwórczy glifosat - już dziś część krajów UE wycofuje takie preparaty z obiegu, zapewne niedługo to samo stanie się w Polsce; jeśli naprawdę nie możemy znieść widoku chwastów - zawsze zostaje nam metoda przodków, czyli plewienie;

- zrezygnujmy z uprawy roślin, o których wiemy, że są lubiane przez mszyce czy choroby grzybowe; w ten sposób nie będzie nas kusiło, żeby sięgać po chemiczne środki ochrony roślin.

/Patrycja Langer/

Szklane pułapki

Zdarza się, że czasem znajdujemy martwe ptaki przy ścianach, czy też na balkonach naszych domów. Zastanawiamy się co się stało, że zdrowo wyglądający ptak nagle skonał. Nie widać na nim śladów choroby, czy zębów kota, a jednak ptak z jakichś względów dokonał żywota. Czasem można dostrzec stróżkę krwi sącząca się z kącików dzioba. Takie ptaki są najczęściej ofiarą naszych domów, a konkretnie występujących w nich przeszkleń - szyb w oknach i drzwiach.

Ptak lecąc z dużą prędkością widzi często w szybie odbicie krajobrazu, który ma za sobą, nie umie ocenić, że to tylko złudzenie i uderza z dużą siłą - ginąc na miejscu, ewentualnie silnie się raniąc. Co możemy zrobić jeżeli ptak przeżył zderzenie? Ptak po kolizji z szybą jest zwykle mocno oszołomiony, a co za tym idzie zupełnie bezbronny. Stan ten trwać może nawet kilka godzin. W tym czasie ptak staje się najczęściej łatwą ofiarą drapieżników, takich jak koty, czy kuny. Aby do tego nie dopuścić należy zaopiekować się ofiarą kolizji.

Ptak może doznać urazu skrzydeł i łapek (nienaturalnie odchylone skrzydła lub łapki). Nie próbuj samodzielnie usztywniać złamań, bo zamiast pomóc możesz pogłębić uraz! Delikatnie umieść ptaka w pudełku. Nie dopuść do jego wychłodzenia i zanieś do weterynarza. Jeżeli występuje: krwawienie - zatamuj krwotok przy użyciu gazików jałowych. Jeśli nie masz gazików wykorzystaj czyste chusteczki higieniczne. Nie dopuść do jego wychłodzenia i zanieś do weterynarza.

Przy udzielaniu pomocy ptakowi zadbaj o swoje bezpieczeństwo. O czym należy pamiętać? O rękawiczkach - ochronią przed ewentualnym dziobnięciem (ważne w przypadku dzięciołów, grubodziobów, ale i sikorki potrafią „skubnąć” w palec). Każde dzikie zwierzę jest potencjalnym nosicielem chorób dlatego pamiętaj o dokładnym umyciu rąk po bezpośrednim kontakcie z ptakiem.

Jeżeli ptak jest tylko oszołomiony, bo uderzył w szybę lekko, wystarczy jak posiedzi w pudełku jakiś czas. Po

minięciu szoku jest w stanie odfrunąć i dalej normalnie funkcjonować.

Jednak najważniejszą rzeczą, którą możemy zrobić po kolizji ptaka z szybą, to zabezpieczenie szklanych powierzchni, pod którymi spotykamy ofiary kolizji. Można to łatwo zrobić wyklejając taśmą pionowe pasy na oknach lub specjalne, białe kropki co 10 cm. Wygląda to estetycznie, nie zasłania widoku, a jest bardzo skuteczne w zabezpieczeniu ptaków przed zderzeniem.

Jeżeli to jest przystanek komunikacji publicznej lub ekran akustyczny możemy zgłosić przypadki zabijania się ptaków do zarządcy drogi lub wpisać to miejsce do rejestru prowadzonego przez Fundację Szklane Pułapki <http://szklanepulapki.pl/> Tam też możemy zamówić profesjonalne zabezpieczenie naszych okien (naklejanie sylwetek ptaków szponiastych na szyby jest nieskuteczną metodą).

W artykule skorzystałem z informacji umieszczonych na <http://szklanepulapki.pl/>

/Michał Baran/

Zabezpieczone okno i drzwi w domu. Fot. Szklanepulapki.pl

Pożegnanie ks. Damiana str. 10
(Ks. Daman Zając - fotografia pochodzi z profilu Fb Grupy Apostolskiej Zakliczyn)

Projekt "Czytam z klasą" str.12

Aktywnie w czasie pandemii str. 16
Aktywna sobota

Aktywnie w czasie pandemii str. 16
Piknik "Sieprau bez barier"

Bezpieczny Zakliczyn str. 15

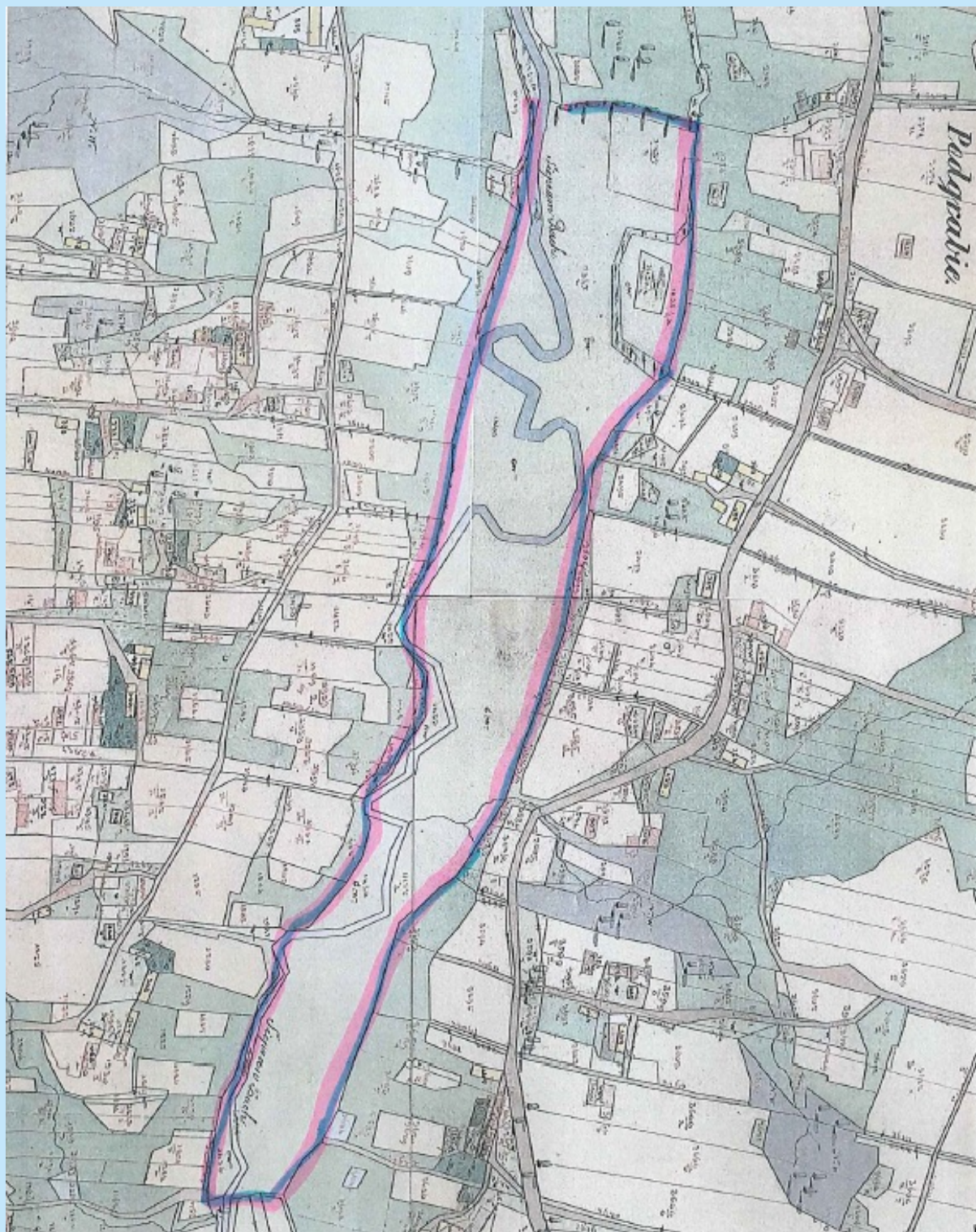
Akcja "Cała Polska czyta dzieciom" w Przedszkolu w Zakliczynie str. 13

Dzień Przedszkolaka str. 13

Zdrowo i owocowo str. 13

Zasięg gruntów gminnych tworzących nawsie według mapy katastralnej z 1847 roku
(Opracowanie Stanisława Konarskiego)

str. 18

Wydawca: **GMINA SIEPRAW**

Współpraca redakcyjna: Wiesław Świech

Autorzy artykułów: Michał Baran, Joanna Braś, Joanna Gwóźdź, Adela Iwanów, Ewa Jania, Stanisława Kasprzycka, Elżbieta Kołodziejczyk, Stanisław Konarski, Patrycja Langer, Edyta Muniak, Renata Nowak - Karcz, Piotr Nowak, Hanna Pietrzak- Trzcńska, Wiktor Piwowarski, Piotr Pręcerek, Joanna Ralska - Lenart, Iwona Suder, Andrzej Szuperski, Wiesław Świech, Przemysław Włodarczyk.

Kontakt z Redakcją: (12) 37 21 800 lub listownie: Urząd Gminy Siepraw,
Ul. Kawęciny 30, 32-447 Siepraw,
z dopiskiem „Z Czterech Stron Gminy”.

Skład i łamanie komputerowe: Robert Kiszka

